

02%. 7

๑๙๕๓

๖.๓

ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

เอี่ยมพร หลอดแก้วทองแดง

30 ม.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

171716

ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ของ

เอื้อมพร หลอคแก้วทองแดง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
กันยายน 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และความต้องการรูปแบบสารสนเทศของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยจำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้เป็นศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษาจำนวน 143 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น และแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้วัด คือ แบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ F-test และ t-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์
2. ศึกษานิเทศก์ทั้งสายงาน เพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน
3. รูปแบบสารสนเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ เอกสาร ร่องมา ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา วารสาร แถบบันทึกภาพ รูดสาร และแถบบันทึกเสียง
4. ศึกษานิเทศก์มีปัญหาการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4.1 ปัญหาการใช้สารสนเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่
 ด้านสถานที่ ได้แก่ ไม่มีสถานที่จัดเก็บ และจัดบริการสารสนเทศโดยเฉพาะ ด้านปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ สารนิเทศที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ด้านบริการ ได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์ สารนิเทศใหม่ ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรทำงานหลายด้าน

4.2 ปัญหาการใช้สารสนเทศทั่ว ๆ ไป ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ได้แก่ ขาดเครื่องมือช่วยค้นหาสารสนเทศ เช่น สาระสังเขป กระจินวารสาร บัตรรายการ ด้านความไม่สะดวกในการใช้สารสนเทศ ได้แก่ แหล่งวิทยาการอยู่ไกล

5. ศึกษานิเทศก์ทั้งสายงาน เพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

INFORMATION NEEDS IN EDUCATIONAL SUPERVISION OF THE
EDUCATIONAL SUPERVISORS, DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, MINISTRY OF EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

AUAMPORN LODGAOTONGDANG

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Library Science
at Srinakharinwirot University
September 1989

The purposes of this investigation were to study and to compare information needs and problems related to information uses in educational supervision of the educational supervisors in the Department of General Education with respect to work-line, sex and educational background.

The sample was obtained by the stratified random sampling method and was composed of 143 educational supervisors in the Department of General Education from 12 education regions.

Questionnaires were used to collect data. The statistical analyses of the data were the F-test and t-test.

Major findings were as follows:

1. The educational supervisors needed all aspects of information in educational supervision at the high level. Order from the aspect which was needed the most to the least one were the information on promoting and providing educational innovations, the basic information and needful skills for educational supervisors, the information of general methods in educational supervision, the information on educational supervisory technics and the information of educational supervisors respectively.
2. The information needs in educational supervision of the educational supervisors from different work-line, different sex and different educational background were not significantly different.
3. The types of information needed by the educational supervisors at the highest level were books and documents. Subordinate types were meeting, training, seminar, periodicals, video tapes, pamphetes and phonotapes.
4. The problems related to information uses in educational supervision faced by the educational supervisors as a whole were at the moderate level.

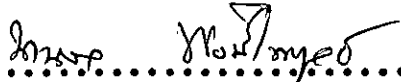
4.1 The problems related to information uses in the educational supervisor office in education region were; lacking of the information service space; outdated information both qualitatively and quantitatively; lacking of public relations in the information service; and the multi duties of personnel.

4.2 The general problems related to information uses were lacking of information searching tools and the far reaching information sources.

5. The problems related to information uses in educational supervision of the educational supervisors from different work-line, different sex and different educational background were not significantly different.

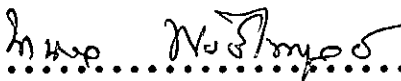
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

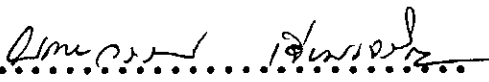
..... ประธาน
(อ. นงนวล พงษ์ไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผศ. วิษย์ ทับเที่ยง)

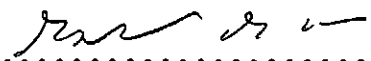
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อ. นงนวล พงษ์ไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผศ. วิษย์ ทับเที่ยง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ. เอกชาวรรณ เจียมเจริญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่.....๖.....เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายท่าน กล่าวคือ อาจารย์ยงนวด พงษ์ไพบูลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ หีบเหียง ที่กรุณาเป็นประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ไท่ไพคำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จเรียบร้อยเป็นรูปเล่ม และอาจารย์นงนพวรรณ เจริญเจริญ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ท้าว พันธุ์เมธา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ สองแสงจันทร์ อาจารย์มานพ กาลาคี อาจารย์ถวิล ตันติภักดิ์ อาจารย์วันทนี เพื่องฟูเกียรติ อาจารย์อาภาภรณ์ ช่างกุล อาจารย์ณรงค์ รมย์กุล ตลอดจนศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง และศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา ปรีทธิลอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลธรรม อาจารย์ณัฐ วัฒนไพบูลย์ อาจารย์อรพรรพ หิ้วยิ้ม และอาจารย์ละเอียต จุฑานันท์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อคุณสนั่น หลอดแก้วทองแดง ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษานิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณเพ็ญ จิรคุณเศรษฐ์ คุณสมภาลี สำเภาเงิน และคุณปรานิต ทรัพย์สุภกิจ ที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความดี

ขอเทิดทูนพระคุณแม่ และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

เอี่ยมพร หลอดแก้วทองแดง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	9
ความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ	10
การนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์	15
คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	37
การรวบรวมข้อมูล	38
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	114
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	114
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	115
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	116
	อภิปรายผล	119
	ข้อเสนอแนะ	129
	บรรณานุกรม	131
	ภาคผนวก	139
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	161

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร	36
2	Analysis of Variance	43
3	สถานภาพของศึกษานิเทศก์	46
4	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้ และทักษะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จำแนกตามสายงาน เพศ และ ระดับการศึกษา	49
5	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้ เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา	54
6	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้ พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา	57
7	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้ เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับ การศึกษา	61
8	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้ เกี่ยวกับการปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอน จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา	65
9	ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ รวมทั้ง 5 ด้านใหญ่ ๆ จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา	71
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ตามสายงาน	74
11	การเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระหว่าง ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง	75

12	การเปรียบเทียบความทองการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ ศึกษานิเทศก์ ^๒ ระดับการศึกษาต่างกัน	77
13	การรอยละของความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้และ ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	79
14	การรอยละของความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับ ศึกษานิเทศก์	82
15	การรอยละของความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์	85
16	การรอยละของความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับ เทคนิคการนิเทศการศึกษา	88
17	การรอยละของความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับ การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนรู้การสอน	91
18	การรอยละของสรุปความทองการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์	94
19	ปัญหาการใช้สารนิเทศตัว ๆ ไป จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา .	96
20	ปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ จำแนก ตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา	101
21	รวมปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกตาม สายงาน เพศ และระดับการศึกษา	109
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ^๓ ทางสายงาน	111
23	การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระหว่าง ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง	112
24	การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ ศึกษานิเทศก์ ^๔ ทุกระดับการศึกษาต่างกัน	113

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถผลิตกำลังคนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และแผนการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้อย่างแท้จริงนั้น ต้องอาศัยครูที่มีคุณธรรม คุณสมบัติ ตลอดจนความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด (สุกัลลักษ์ กุหาทอง. 2525 : 3) และถ้าหากต้องการให้ครูได้ใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะความเป็นผู้นำทางด้านการศึกษาแล้ว การนิเทศการศึกษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (ชาวี มณีศรี. 2523 : 7) เพราะการนิเทศการศึกษาช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษายัง เกิดความสัมฤทธิ์ผล ดังที่ กูด (Good. 1973 : 574) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามทุกชนิดของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครูหรือบุคคลอื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้จักกับ ปรับปรุงงานสอน ช่วยให้เกิดความเจริญของงานทางการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัสดุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงวัสดุและเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน และช่วยปรับปรุงการประเมินผลการสอน จึงถือได้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมที่จำทำขึ้นเพื่อก่อให้เกิดผลในชั้นสุดท้าย คือการศึกษาของผู้เรียนก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ (อาคม จันทร์สุนทร. 2527 : 112)

สำหรับการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา เพื่อลดความสูญเปล่าและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีขึ้นนั้น ศึกษาพิเศษกัม เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการที่จะเข้าไปช่วยเหลือโดยใช้กระบวนการและเทคนิคเฉพาะอย่าง (สมชัย พงศาสาวย. 2527 : 1) และสาเหตุจากโรงเรียนยังไม่พร้อมทางด้านบุคลากร ครูยังต้องการทราบเทคนิคใหม่ ๆ ทางการเรียนการสอน อีกทั้งสภาพสังคมปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เกิดขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แต่แนวความคิดในเรื่องการเรียนการสอน ก็เกิดขึ้นใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ครูจะต้องติดตามศึกษาให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ใน

การสอนมีมาก ศึกษาพิเศษจึงเป็นฝ่ายที่จะต้องรับผิดชอบ และนำมาถ่ายทอดให้ครู นอกจากนี้ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้น จำเป็นจะต้องมีผู้ชำนาญการโดยเฉพาะ ดังนั้นศึกษาพิเศษจึงเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อการนี้ (สุพิษฐา ชีระกุล, กาญจนา ศรีกาหิณธุ์ และวิจิตร วรทบางกูร. 2524 : 10)

จากบทบาทหน้าที่ของครูพิเศษการศึกษา ศึกษาพิเศษจะอยู่ในฐานะที่ต่อไปนี้คือ เป็นนักวิชาการดูแลควบคุมมาตรฐานการศึกษา เป็นผู้บริหารเมื่อได้รับมอบหมายให้ตรวจตราสถานศึกษาในกำกับบริหาร เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้บริหาร เบื้องต้นกับคณะครูเพื่อให้เข้าใจปัญหาการศึกษาร่วมกัน และเป็นวิทยากรที่จะต้องศึกษาค้นคว้า ไขข้อความเคลือบไหวหาทางการศึกษา จริงจัง ห่วงจริงจัง แสดงใจจริงจัง (ชาวี มณีศรี. 2523 : 216) ด้วยเหตุนี้เองทำให้ศึกษาพิเศษมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับการนิเทศ (สงัด อุทรานันท์. 2529 : 254) และสิ่งสำคัญที่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพในการทำงานของศึกษาพิเศษเป็นอย่างมากคือ ขาวสาร ความรู้ หรือที่เรียกว่า สารนิเทศ ทั้งนี้เพราะสารนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นต่อการวินิจฉัยสั่งการ การวิจัย (นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. 2526 : 26) การวางแผนนโยบายการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา และการดำเนินการศึกษา (คณะผู้แทนไทย. 2520 : 6) นอกจากนี้สารนิเทศมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผนการบริหารและการพัฒนาการศึกษา อันเนื่องจากการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม สารนิเทศจะเป็นพื้นฐานทำให้การตัดสินใจนั้นมีหลักและเหตุผล สารนิเทศช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนและการบริหารการศึกษาโดยเป็นกำแพงป้องกันการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคลได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 10) จึงกล่าวได้ว่าสารนิเทศเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้การนิเทศการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การนิเทศการศึกษาของศึกษาพิเศษในปัจจุบัน แม้ได้แล้วยังไม่ประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้ จากการศึกษาของ วิจิตร ชีระกุล และคนอื่น ๆ พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในปัจจุบันนี้ยังไม่ค่อยเท่าที่ควร ได้แก่ งานนิเทศการศึกษายังไม่รับกับข้อเท็จจริงในการปฏิบัติ ความรู้ความสามารถของศึกษาพิเศษบางส่วนยังไม่เป็นที่ยอมรับนับถือของครูเท่าที่ควร ครูไม่ค่อยนำเอาวิธีการหรือข้อนิเทศไปปฏิบัติ และการนิเทศการศึกษาที่ได้ผลน้อย ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษา การจัดทำคู่มือเอกสาร

ทางวิชาการและอุปกรณ์ประกอบการสอน การพิจารณาแบบเรียน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร (วิจิตร ชีระกุล, กาญจนา ศรีกาสินธุ์ และสุพิชญา ชีระกุล. 2519 : 11 - 13) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ วรดนงษ์ (2521 : 9 - 11) และสุภลักษณ์ กุหาทอง (2525 : 9 - 11) พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในตำแหน่งนิเทศการสอน การศึกษา ทดลองวิจัย การเขียนบทความและการจัดทำเอกสารทางวิชาการยังอยู่ในระดัมน้อย ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศมีไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ จากรายงานผลการวิจัย เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ในช่วงปีงบประมาณ 2523 - 2525 ของ อภิชาติ ชัยมาธ (2530 : 6 - 14) พบว่า ผู้บริหารได้รับประโยชน์จากการไปนิเทศของศึกษานิเทศก์ในระดัมน้อยร้อยละ 16 ระดัปลานกลางร้อยละ 32 ระดัมน้อยร้อยละ 27 และไม่ได้รับประโยชน์จากการนิเทศเลยร้อยละ 19 ในทำนองผู้สอนพบว่า ครูได้รับประโยชน์จากการไปนิเทศของศึกษานิเทศก์ในระดัมน้อยร้อยละ 13 ระดัปลานกลางร้อยละ 20 ระดัมน้อยร้อยละ 31 และไม่ได้รับประโยชน์จากการนิเทศเลยถึงร้อยละ 36 สำหรับการประเมินผลการทํางานของศึกษานิเทศก์เองพบว่า มีศึกษานิเทศก์ถึงร้อยละ 31 ที่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจในทํางานของตน เพราะไม่พอใจในนโยบายระบบการแบ่งงานภายใน บุคลากรที่ร่วมงานไม่เหมาะสม และระบบการควบคุมงานไม่ดี ไม่มีบรรยากาศทางวิชาการ และจากการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร พบว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ ความสามารถทางวิชาการของศึกษานิเทศก์ เพราะศึกษานิเทศก์บางกลุ่มไม่มีความกระตือรือร้นที่จะคิดริเริ่มงานวิชาการ ยังไม่นิสัยรักการอ่านเท่าที่ควรจะเป็น ใช้เวลาไม่เป็นประโยชน์และคุมค่าแก่การเสริมสมรรถภาพทางวิชาการของตนเอง การเสาะแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาทางวิชาการมีน้อย นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของ โสภณ รอดทอง (2521) ชัยวัฒน์ วรดนงษ์ (2521) และไพฑูริย์ ทูลสิทธิ์ (2523) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่สำคัญประการหนึ่ง มาจากศึกษานิเทศก์ยังขาดความรู้ในด้าน

เนื้อหาสาระ และวิธีการนิเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้จากผลการวิจัยและศึกษาวิเคราะห์
สาเหตุดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาหาความรู้ การแสวงหาสารนิเทศใหม่ ๆ และ
สารนิเทศ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยแก้ไข ปรับปรุง
และส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่นิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในเรื่องของความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
นับว่าเป็นเรื่องที่อยู่ใต้มอบหมายในการจัดหาสารนิเทศให้แก่ศึกษานิเทศก์ ควรเห็นความสำคัญ
และจัดบริการให้อย่างทั่วถึงและตรงกับความต้องการ เพราะในการคัดเลือกบุคคลเพื่อทำ
หน้าที่ศึกษานิเทศก์นั้น มีหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดให้เลือกสรรมาจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
มีผลงานเป็นที่ปรากฏ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติดี มีประสบการณ์ในการสอน
หรือมีคุณวุฒิที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในงานบริหารการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2530 :
9) แต่ไม่ได้ระบุคุณสมบัติศึกษานิเทศก์ว่าศึกษานิเทศก์ทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามาก่อน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการ
ทำงาน ความรอบรู้และทันต่อนานาวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง
ศึกษานิเทศก์จึงจำเป็นต้องได้รับสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่องและ
สม่ำเสมอ

นอกจากนี้ตามหลักของสารนิเทศศาสตร์ ก็ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องสำรวจความ
ต้องการของผู้ใช้สารนิเทศในกลุ่มและระดับต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินผลบริการ
สารนิเทศ (Unesco. 1977 : 3) และเนื่องจากไทยมีมาตรการระดับนานาชาติซึ่งเป็นผล
มาจากการประชุมระหว่างประเทศครั้งที่ 36 ใ้ระบุไว้ว่า ให้ถือการสำรวจความต้องการ
ของผู้ใช้เป็นสิ่งสำคัญและควรมีการวิจัยหาทางต่าง ๆ ที่จะดำเนินงานให้ตอบสนองความ
ต้องการของผู้ใช้ (คณะผู้แทนไทย. 2520 : 9)

จากการพิจารณาถึงปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ว่ามี
ความต้องการสารนิเทศในด้านเนื้อหา และรูปแบบสารนิเทศใด มีความต้องการมากน้อย
เพียงใด รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาในการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ในปัจจุบัน บอการวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดหา และบริการเผยแพร่สารนิเทศให้แก่ศึกษานิเทศก์ได้ตรงตามความต้องการในการใช้สารนิเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศ และปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จำแนกตามชายงาน เพศ และระดับการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการรูปแบบสารนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
4. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของความต้องการสารนิเทศและปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จำแนกตามชายงาน เพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน
5. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้จัดบริการสารนิเทศได้ตรงตามความต้องการของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

6. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน พัฒนาห้องสมุด และศูนย์สารนิเทศของ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์ ซึ่งกักกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 12 เขตการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสายงาน 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน เฉพาะปีการศึกษา 2531 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า คือ
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 3.1.1 สายงาน ซึ่งแบ่ง เป็น
 - 3.1.1.1 ฝ่ายนิเทศการบริหาร
 - 3.1.1.2 ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน
 - 3.1.1.3 ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน
 - 3.1.2 เพศ ซึ่งแบ่ง เป็น
 - 3.1.2.1 เพศชาย
 - 3.1.2.2 เพศหญิง
 - 3.1.3 ระดับการศึกษา ซึ่งแบ่ง เป็น
 - 3.1.3.1 อนุปริญญา และปริญญาตรี
 - 3.1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
 - 3.2.2 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความรู้ เรื่องราว ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

สำหรับการศึกษาค้างปี แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อคือ

- 1.1 ความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์
- 1.3 ความรู้พื้นฐานและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์
- 1.4 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา
- 1.5 ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน

2. รูปแบบสารนิเทศ หมายถึง รูปแบบที่รวบรวม และเผยแพร่ความรู้ เรื่องราว ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เป็นผู้จัดทำหรือจัดทำขึ้น เช่น หนังสือ เอกสาร วารสาร รุขสาร แดงบนที่ภาพ (วิกิทัศน์) แดงบนที่เสียง รวมทั้งหมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นหรือกระทำขึ้น เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ได้รับสารนิเทศตามที่ต้องการ เช่น การประชุม อบรม สัมมนา เป็นต้น

3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือ ต่อกิจกรรมของครูหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามกำหนด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (กิตติมา ปรีดีติลล. 2529 : 389)

4. ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมอยู่ในสายงาน 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน เฉพาะปีการศึกษา 2531 โดยไม่มีผู้ที่อาศึกษาต่อและผู้ที่ไปช่วยราชการที่อื่น

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนเพศที่มีสายงานต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาแตกต่างกัน
2. นักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน
3. นักเรียนเพศที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน
4. นักเรียนเพศที่มีสายงานต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาแตกต่างกัน
5. นักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิง มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน
6. นักเรียนเพศที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อศึกษาออกเป็น 4 เรื่อง ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ
2. การนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
3. คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ

ความหมายของสารนิเทศ

ราชบัณฑิตยสถาน (2530 : 50) ได้บัญญัติศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า Information หมายถึง สารนิเทศ ในภาษาไทย

อัมพร หิชะระ (2528 : 160) ให้นิยามคำว่า "สารนิเทศ" หมายถึง ข่าวสาร ข่าวสารเรื่องราว ข้อความรู้ ข้อสนเทศ สนเทศ ข่าวสารและความรู้ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Information

จารุวรรณ อินทร์โสภณ (2521 : 69) ได้ให้ความหมายของคำว่า Information หมายถึง ข่าวสาร ข้อความที่เพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ที่ได้รับ ปรากฏลักษณะของข่าวสารอาจเป็น สิ่งตีพิมพ์หรือไม่ใช่ก็ได้ ปกติข่าวสารจะมีหลักฐานที่ควรแก่การเชื่อถือกับรองอยู่ ข่าวสารที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่ตีพิมพ์ บางทีใช้เรียกว่า เอกสาร ข้อสนเทศ สารนิเทศ

ประจักษ์ พุ่มวิเศษ (2527 : 59) กล่าวว่า ข่าวสารหรือสารนิเทศอาจมีความหมายมากมายแล้วแต่ผู้ใช้ แต่ในหมู่นักวิชาการมักจะเข้าใจกันว่า มีความหมายตรงกับคำว่า ข้อมูล (Data) วิทยาการ (Knowledge) หรือข้อเท็จจริง (Facts)

นางลักษณะ ไม่น่ายกิจ (2526 : 26) และประภาวดี สืบพันธ์ (2524 : 30) ได้กล่าวทอ้งกันว่า สนเทศ หมายถึง ข่าว (News) ข้อเท็จจริง (Facts) ข้อมูล (Data)

เหตุการณ์ ตลอดจนความรู้ (Knowledge) ที่ได้จากการสำรวจ การศึกษา การสอน หรือ
ที่มีผู้ถ่ายทอดซึ่งได้มีการบันทึกไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ในหนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์
รายงาน โสตทัศนวัสดุ เทปคอมพิวเตอร์ และกระบวนการถ่ายทอด บันทึกข้อมูลในรูปแบบอื่น ๆ
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบและเพื่อส่งต่อหรือกระจายออกไปสู่ผู้ที่ต้องการใช้

ความสำคัญของสารนิเทศ

ปัจจุบันมีข่าวสารหรือสารนิเทศ แพร่พร่องออกมาอย่างมากมายและรวดเร็ว สารนิเทศ
ที่บันทึกไว้นั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อรัฐบาล วงการธุรกิจ การวิจัย และต่อบุคคลทั่วไป
ส่วนระดับและประเภทของสารนิเทศที่ต่องการนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน สำหรับ
วงการศึกษาระดับ การวิจัย สารนิเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานประกอบการเรียนการสอน การค้นคว้า
และการวิจัยของนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และนักวิจัย ส่วนบุคคลทั่วไปนั้นต้องการสารสนเทศ
เพื่อใช้ในการพัฒนาอาชีพ การศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจ และเพื่อความบันเทิง ดังนั้นห้องสมุด
และศูนย์สารนิเทศจึงเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ใช้
ให้ได้รับประโยชน์จากสารสนเทศที่มีอยู่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ.

2526 : 26 - 27)

คิง (King. 1981 : 68) ให้ความเห็นว่า แหล่งทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งของ
มนุษย์คือ สารนิเทศ ความสามารถของมนุษย์คือ การนำสารนิเทศมาใช้ประโยชน์ได้เพราะ
สารนิเทศเกี่ยวข้องกับทุกคน เป็นกิจกรรมทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของงาน ของการเรียน
การพักผ่อน และการแก้ไขปัญหามิใช่เฉพาะ สารนิเทศจึงมีบทบาทต่อมนุษย์หลายด้าน ความสำเร็จ
ที่ยิ่งใหญ่ส่วนใหญ่ เช่น ในสาขาแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษาและ
อุตสาหกรรม ก็มีส่วนมาจากการใช้แหล่งสารนิเทศ

ดังนั้นจะสามารถกล่าวได้ว่าสารนิเทศเป็นส่วนสำคัญในการสร้างฐานของความรู้
เป็นสิ่งจำเป็นต่อการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผน การศึกษา การวิจัย และการพัฒนาใน
ทุกระดับและอาชีพ

การสื่อสารสารนิเทศ (Information Communication)

กระบวนการสื่อสารสารนิเทศประกอบด้วย ผู้ริเริ่ม (Originators) ผู้รับ (Recipients) ช่องทางหรือสื่อปฐมภูมิและทุติยภูมิ (Primary and Secondary Channels or Media) วิธีการหรือกิจกรรม (Methods or Activities) ข่าวสาร (Messages) และสารนิเทศ (Information) ส่วนประกอบต่าง ๆ นี้มีความสัมพันธ์กันซับซ้อนกันนี้คือ ผู้ริเริ่มเขียนหรือพูด (เป็นวิธีการหรือกิจกรรม) ความคิดของเขาออกมา อาจเป็นการวิจัยหรือรูปแบบอื่น ๆ (เป็นข่าวสาร) ที่สื่อสารทางการประชุม การสัมมนา การจดเขียนเกี่ยวกับข่าวสารวารสารหรือสิ่งพิมพ์ปฐมภูมิ (เป็นสื่อ) ออกสู่ผู้รับที่ไต่ถามหรือไต่ถามข่าวสาร (เป็นวิธีการหรือกิจกรรม) และจากจุดนี้ข่าวสารก็คือสารนิเทศ นอกจากนั้นผู้รับอาจใช้สื่อทุติยภูมิ เช่น เพื่อนร่วมงาน การประชุม เอกสาร วิจารณ์หรือคณิน เพื่อเรียนรู้และเข้าถึงสื่อปฐมภูมิ (ซูบี บุนงามคด. 2527 : 9 - 10 ; อ้างอิงมาจาก Saul and Mary Herner. 1967 : 3) และฟอร์ด (Ford. 1973 : 87) ได้กล่าวว่า ช่องทางนำส่งสารนิเทศแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ ช่องทางนำส่งสารนิเทศอย่างเป็นทางการ (Formal Channels) และช่องทางนำส่งสารนิเทศอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Channels) สำหรับช่องทางนำส่งสารนิเทศอย่างเป็นทางการนั้น ได้แก่ หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย สไลด์ เทปเสียง สิ่งบันทึกเสียง ฟิล์ม เป็นต้น ช่องทางนำส่งสารนิเทศอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ การอภิปรายหรือการสนทนาหลังอาหาร การพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน จดหมายโต้ตอบ เป็นต้น

มอร์ริส และเอลกินส์ (Morris and Elkins. 1978 : 17 - 18) ได้จัดสารนิเทศที่นำส่งอย่างเป็นทางการ เป็น 4 แบบด้วยกันคือ แหล่งสารนิเทศปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ และที่ไม่ใช่เอกสารกันนี้คือ

1. แหล่งปฐมภูมิ (Primary Sources) หมายถึง แหล่งที่เผยแพร่ความรู้ขึ้นเป็นครั้งแรก เช่น รายงานการวิจัย การเสนอความรู้ใหม่ แหล่งนี้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ เอกสาร (Monographs) วารสาร (Periodicals) ที่เผยแพร่ความรู้ใหม่เป็นครั้งแรก รายงานการประชุมทางวิชาการ (Conference Proceedings) สิทธิบัตร (Patents) วิทยานิพนธ์ (Theses and Dissertations) ตลอดจนวัสดุที่ไม่ได้ตีพิมพ์ เช่น จดหมายโต้ตอบ และสมุดบันทึกการทดลอง เป็นต้น

2. แหล่งทุติยภูมิ (Secondary Sources) หมายถึง แหล่งที่เป็นคู่มือสำหรับผู้ใดไม่ยังแหล่งปฐมภูมิ เช่น วารสารที่แปลและวิจารณ์พัฒนาการของรายงานในแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ วารสารวิจารณ์ (Review Journals) รายงานประจำปี (Annual Review) นอกจากวารสารประเภทต่าง ๆ แล้วยังมีหนังสืออ้างอิงรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม คู่มือ การร่าง ตลอดจนรายการที่ขึ้นและสาระสังเขป อันจะช่วยนำนักวิจัยไปใช้วารสารหรือเอกสารที่ต้องการ

3. แหล่งตติยภูมิ (Tertiary Sources) หมายถึง แหล่งที่ทำหน้าที่นำนักวิจัยไปใช้แหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้แก่ นามานุกรม บรรณานุกรม คู่มือแนะนำวรรณกรรม รายชื่อความก้าวหน้าของงานวิจัย คู่มือห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศ ตลอดจนคู่มือแนะนำองค์กรต่าง ๆ

4. แหล่งที่ไม่ใช่เอกสาร (Nondocumentary Sources) แหล่งนี้ทำหน้าที่ก่อให้เกิดแหล่งปฐมภูมิ หรือจัดให้เกิดโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด แบ่งได้ 2 แบบ คือ แหล่งทางการ (Formal Sources) และแหล่งไม่เป็นทางการ (Informal Sources) แหล่งทางการ ได้แก่ องค์กรวิจัย องค์กรวิชาชีพ โรงงานอุตสาหกรรมทั้งของรัฐบาลและเอกชน มหาวิทยาลัย และผู้ให้คำปรึกษา แหล่งไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน หรือการพบปะพูดคุยกันในการประชุมวิชาการ เป็นต้น

สรุปได้ว่า สารนิเทศทุกประเภทที่มีรูปแบบหรือแหล่งในการบันทึกและการนำเสนอเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ กัน ในการให้บริการสารนิเทศนั้น สามารถจัดทำได้หลายรูปแบบตามความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้

ความต้องการสารนิเทศ (Information Needs)

ความต้องการสารนิเทศ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Information Needs หรือ Information Demands ประภาวดี สืบสนธิ์ (2527 : 92 - 93) กล่าวว่า การจะรู้ถึงความต้องการสารนิเทศปัจจุบัน และสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการในอนาคต โดยเฉพาะประชากรของประเทศทั้งหมด นับได้ว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ผู้วางระบบสารนิเทศจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของประชากร เช่น เพศ อายุ อาชีพ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา และในกรณีที่จะสร้างหรือปรับปรุงระบบสารนิเทศในหน่วยงาน ก็จะต้องพิจารณาถึง

สิ่งเดียวกัน คือพิจารณาถึงลักษณะประชากร ผู้ให้บริการสารนิเทศ และสารนิเทศเหมาะสมกับ
ผู้ให้บริการ

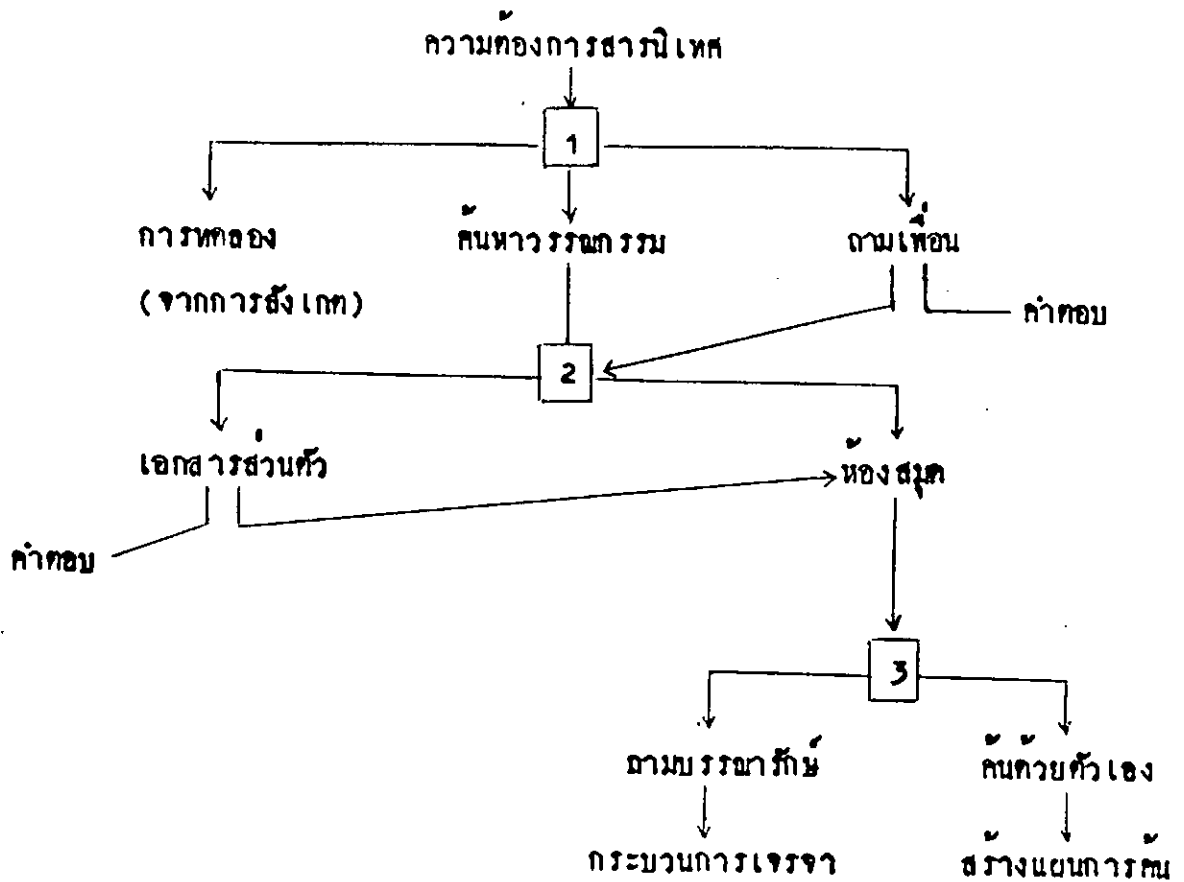
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการสารนิเทศ 5 ประการ ได้แก่

1. แหล่งสารนิเทศนั้นทาง่าย ห้างแหล่งที่เป็นทางการ เช่น หนังสือ วารสาร
รายงาน การวิจัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งบันทึกเสียง ฟิล์ม และแหล่งที่ไม่เป็นทางการ เช่น
การอภิปราย การประชุม การติดต่อทางจดหมาย เป็นต้น
2. ประโยชน์หรือคุณค่าที่สารนิเทศมีอยู่ เช่น ประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. ลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ใช้ ได้แก่ ประสบการณ์ อาวุโส ระดับการศึกษา
กิจกรรมทางวิชาการ ลักษณะเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการค้นหาสารนิเทศ
4. ระบบสังคม การเมืองและเศรษฐกิจรอบตัวผู้ใช้ โดยเฉพาะตำแหน่งในสังคม
จะเป็นตัวกำหนดความต้องการและการใช้สารนิเทศได้
5. ผลของการใช้สารนิเทศครั้งที่ผ่านมาว่าได้กับสารนิเทศตามความต้องการหรือไม่

(Cronin. 1981 : 42 ; citing Paisley. n.d.)

กูฮา (Guha. 1978 : 39 - 65) กล่าวว่า ความต้องการสารนิเทศขึ้นอยู่กับ
องค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ประเภทของงานที่ทำ ลำดับขั้นของการทำงาน ความสนใจ
ทั่ว ๆ ไป และสารนิเทศที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย

เทเลอร์ (Taylor. 1968 : 181 - 182) กล่าวว่า เมื่อบุคคลต้องการสารนิเทศ
ขั้นตอนแรกของการค้นหาสารนิเทศคือ การถามเพื่อน เพื่อหาถึงแหล่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
ขั้นตอนต่อมาเป็นการค้นหาเอกสารส่วนตัว และ/หรือการเข้าใช้ห้องสมุด เมื่อบุคคลเข้าใช้
ห้องสมุด พฤติกรรมการค้นหาสารนิเทศอาจแยกได้เป็น 2 กว๊าน คือการถามบรรณารักษ์ และ
การค้นหาสารนิเทศด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎี

ภาพประกอบ 1 การตัดสินใจเมื่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก่อนจะมีการเจรจากับบรรณารักษ์
(Taylor. 1968 : 181)

สรุปได้ว่า เมื่อบุคคลเกิดความต้องการสารนิเทศ จะแสวงหาสารนิเทศมาใช้จากแหล่งสารนิเทศที่บุคคลนั้นคาดว่าจะมีสารนิเทศที่ตนต้องการอยู่ แหล่งสารนิเทศนั้นอาจจะเป็นห้องสมุด ศูนย์สารนิเทศ ตลอดจนทั่วบุคคลที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูล หรือแนวทางแก้ปัญหาตามความต้องการของตน ทั้งนี้ผู้ให้บริการสารนิเทศจึงควรจะต้องรู้ถึงความต้องการในการใช้สารนิเทศในปัจจุบันและอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการจัดบริการให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

การนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ความหมาย เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้
 วิลเลส์ (Willes. 1975 : 6) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน การวางแผนการปฐกษาหรือร่วมกัน และเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือ และร่วมมือมากกว่าการใช้อำนาจสั่งการ เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ดีไซ (Desai. 1963 : 58) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ การศึกษานโยบายทางการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ความเข้าใจในกระบวนการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อเสนอแนะช่วยเหลือครู ครูใหญ่ และผู้บริหารการศึกษา

กู๊ด (Good. 1973 : 574) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็น ความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศ ที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในสถานอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู

ชาญชัย ชาญสมมาจารย์ (2525 : 5) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการสร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

อาคม จันทร์สุนทร (2527 : 25) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หรือทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติของครู รวมทั้งทำให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และก่อให้เกิดผลในชั้นสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พนัส หันนาสินทร์ (2513 : 148) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับหรือเป็นการข่มขู่ แต่การนิเทศเป็นการช่วยเหลือ ร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยทั้งสองอยู่บนรากฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี

สุทธิงา ขีระกุล , กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรทนางกูร (2524 : 3) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการจำแนกเกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝนและการอบรม

จึงทอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษานเป็นกิจกรรมที่จะทำให้การเรียนการสอนได้ปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่การศึกษาของเด็ก และเป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม การนิเทศการศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของผู้นิเทศ ได้แก่ ศึกษาพิเศษ ผู้ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาโดยตรง

ความหมายของศึกษานิเทศก์

ความหมายของศึกษานิเทศก์ ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

บริกส์ และจัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 44) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับครู ภาวะผู้นำจะทำให้ครูยอมรับจุดมุ่งหมายและให้ความร่วมมือในการนิเทศการศึกษา

ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio and McNeil. 1962 : 46) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือผู้นำที่จะต้องมีความสมบูรณ์ 2 ประการ คือเข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษา และวิชาต่าง ๆ กับจะต้องมีความสามารถในการที่จะช่วยให้ครูมองเห็น รับรู้ และสามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

บุญโญ สาร (2519 : 275) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์คือเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของผู้บริหารการศึกษา เป็นผู้ให้บริการทางวิชาการแก่ครู

สุทธิงา ขีระกุล , กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร วรทนางกูร (2524 : 27) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์คือ ผู้นำหน้าที่ช่วยเหลือครูในการแนะนำและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากคำจำกัดความที่กล่าวมา ทสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ที่มีความสำคัญ ในการสนับสนุนช่วยเหลือและปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยปฏิบัติงานร่วมกับครู ให้ครูมองเห็นจุดมุ่งหมายและทิศทางของการศึกษาอันควรรนำไปสู่การพัฒนากุณาภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

กู๊ด (Good. 1973 : 539) มีความเห็นว่า "การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้เกิดความเจริญของงานทางวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยให้เลือก และปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องอุปกรณ์การศึกษา และช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอน

สาย ภาณุรัตน์ (2511 : 19 - 21) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศ การศึกษาไว้ดังนี้ การนิเทศการศึกษามีวัตถุประสงค์หลายประการ คือเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ ต้องแท้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้ครูเห็นและเข้าใจความต้องการของเขารับ ช่วยสร้างครูให้มีลักษณะแห่งการเป็นผู้นำ ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู ช่วยพิจารณาครู ใหม่ให้เข้าใจงาน ช่วยประเมินผลงานของครู ช่วยศึกษาปัญหาของ เด็ก เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ ช่วยหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนมาพิจารณาและประการสุดท้าย เพื่อช่วยให้พ้นจากการใช้งานเกินขอบเขต

กรมสามัญศึกษา (2530 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อ รักษา และส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในความรับผิดชอบของกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อแก้ปัญหา ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหาร ผู้สอน และบุคลากร ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตาม หลักสูตร ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและนโยบายของกรมสามัญศึกษา
3. เพื่อปรับใช้หลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น และเสนอใช้หลักสูตรที่จำเป็น ตลอดจนหลักสูตรการศึกษาพิเศษ หรือหลักสูตร เฉพาะอย่างตามความจำเป็น

4. เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน และสามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการทำเป็นงานทั้งกล่าวได้ รวมทั้งให้มีขวัญและกำลังใจในการทำเป็นงานตามบทบาทหน้าที่ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา

5. เพื่อให้คำปรึกษาและประสานงานทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวง และโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์การระหว่างประเทศ

6. เพื่อประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานศึกษาธิการเขต สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทำเป็นโครงการและงานพัฒนาต่าง ๆ ที่มอบหมายไปยัง เขตการศึกษาและจังหวัด

หน้าที่ของศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์ควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ

1. ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและเทคโนโลยีและจิตวิทยา
2. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
3. พัฒนาวิชาชีพของครูร่วมงาน
4. เลือก จัดหา และแจกจ่ายอุปกรณ์การสอนให้แก่ครู
5. ประเมินผลการเรียนการสอน
6. พัฒนาและประเมินผลจุดมุ่งหมายทางการศึกษา
7. ประสานงานโครงการทางการศึกษา
8. วิจัย
9. เผยแพร่ผลงานวิจัย
10. พัฒนา สนับสนุน เผยแพร่ และนำโครงการใหม่ ๆ ไปใช้

(Wiles and Lovell. 1975 : 169)

ฮาร์ริส แฮร์ริส (Harris. 1975 : 221 - 224) แบ่งหน้าที่สำคัญของศึกษานิเทศก์
ได้ 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ทางการสอน เป็นหน้าที่หลัก นอกนั้นเป็นส่วนประกอบการสอนเกี่ยวกับ โดยตรงกับนักเรียน คือโรงเรียนมีหน้าที่ในการฝึกชมรมคุณธรรม คุณวิชา
2. หน้าที่จรรยาบรรณ เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักเรียน แต่เกี่ยวข้องกับโดยอ้อมกับการเรียน การสอน หน้าที่ค่านี้นี้มีหน่วยสุขภาพ พลานามัย กายและจิต วิชาการจิตสำนึก และสันติภาพการ เป็นคน
3. หน้าที่จรรยาบรรณ คือการรักษาคำเป็นการณ์ในค่านิยมการทั่วไป เกี่ยวข้องกับ คณะบุคคล เกี่ยวพันโดยอ้อมกับการเรียนการสอน และมีใ้ผูกพันใกล้ชิดกับนักเรียน
4. หน้าที่การนิเทศ เป็นงานเกี่ยวกับการนิเทศ การติดต่อ ประสานงาน การบริหาร เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสอนและเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับนักเรียน เพราะศึกษานิเทศก์ทำงานร่วมกับ ครู ไม่ใช่ทำงานกับนักเรียน ผู้ที่ทำงานกับนักเรียนคือครู
5. หน้าที่บริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องทั้งสองด้าน ทั้งด้านการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษา

การแบ่งหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ของ แลร์วิส คางไปจากของ แมคกิน และมิลส์ (McKean and Mills. 1965 : 99 - 101) ซึ่งได้แบ่งหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ได้ดังนี้

1. ควรเป็นผู้นำ ทำหน้าที่เป็นผู้นำ และนิเทศแบบประชาธิปไตย ได้แก่ มีความคิดริเริ่ม ทั้งจุดหมายในการนิเทศ กระตุ้นเร้าให้ทำงานเต็มความสามารถ สนับสนุน ครูทุกวิถีทาง มีข้อผูกพันซึ่งกันและกัน
2. การประสานงาน ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับทุกฝ่าย ซึ่งจะต้องอาศัย ความสามารถในการสื่อความหมายที่ดี การประสานงานจึงบังเกิดผลดี งานบรรลุลักษณะที่วางไว้
3. หน้าที่ทางวิชาการและบริการ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ได้ รับการฝึกฝน มีความชำนาญในวิชาชีพ มีทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ศึกษาค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ สามารถ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์จึงมีหน้าที่บริการ และวิชาการ
4. หน้าที่การประเมินผล เป็นหน้าที่พื้นฐานของศึกษานิเทศก์จะต้องประเมินผล ความก้าวหน้าของงานที่ตนปฏิบัติ และประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดทำ ว่าเจริญก้าวหน้า หรือเป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

นัการศึกษาของไทยได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ได้ ดังนี้คือ

1. วางแผนร่วมกับครูทั้งที่เป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนานโยบายการศึกษา ร่วมงานโครงการดำเนินงานในโรงเรียน โดยทำหน้าที่ปรึกษาและแนะนำเจ้าหน้าที่ของครูแต่ละคน
2. ร่วมมือกับผู้บริหาร ช่วยในการตัดสินใจดำเนินการและแนวทางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา
3. จัดให้มีการประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูแสวงหาวิชาการใหม่ ๆ และพัฒนาปรับปรุงวิธีสอน
4. จัดพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยส่วนคณะครูจัดทำวัตถุประสงค์ของการสอนทุกวิชาเลือกประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้เด็ก เลือกวิธีสอนและอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม
5. จัดการเกี่ยวกับการสอน สาธิตวิธีสอน และการใช้อุปกรณ์การสอน การใช้หนังสือแบบเรียน รวมทั้งเอกสารทางวิชาการ (สุภาพ ราชากกิจ. 2516 . 76 - 77)
แต่มีบางท่านเห็นว่าหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ควรมีมากกว่า 5 ประการ ข้างต้น จึงได้เสนอหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้
1. นิเทศการสอน
2. บริหารงาน วิชาการหรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้สถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ
3. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย
ระบุไว้
4. ศึกษา ทดลอง และวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน งานวิชาการ ตลอดจนการบริหารการศึกษา
5. พิจารณาและพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียน แบบการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
6. จัดทำคู่มือ เอกสารทางวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
7. ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาโดยใช้
แนวกรรมการศึกษาดัง ๆ

8. จัดประชุม สัมมนา อบรม ครูอาจารย์หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานวิชาการ

9. ประเมินผลงานทางวิชาการ

10. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมและงานอื่นที่ได้รับความหมาย

(โศภน รอดทอง. 2521 : 6)

ส่วนกรมสามัญศึกษา (2530 : 4 - 5) ได้กำหนดให้ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ดังต่อไปนี้

1. นิเทศบุคลากรในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งสายปฏิบัติการสอน สายสนับสนุนการสอน และสายบริหาร

2. ให้คำปรึกษาและข้อ เสนอแนะแก่ โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการจัดการ การบริหาร การปกครอง การบริการ และอาคารสถานที่

3. ศึกษา ค้นคว้า สืบค้น ทดลอง วิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทั้งทางด้านการจัดการและการบริหารการศึกษา

4. ศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของภูมิภาคต่าง ๆ

5. บดึคคุมมือ เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

6. ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา โดยใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา

7. จัดประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานวิชาการ

8. เผยแพร่ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และผลการวิเคราะห์วิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหาร

9. ติดตามและประเมินผลงานทางด้านการจัดการ

10. ประสานงานทางด้านการกำหนดหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. คำเป็นการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

12. คำเป็นการประสานงานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานศึกษาธิการเขต สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามโครงการและงานพัฒนาต่าง ๆ ที่กระทรวงและกรมต่าง ๆ มอบหมายและขอความร่วมมือไปยัง เขตการศึกษาและจังหวัด

13. งานอื่น ๆ ตามที่ได้ รับมอบหมาย

คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์

งานนิเทศการศึกษา เป็นงานที่จะต้อง ร่วมมือกันปฏิบัติระหว่างผู้ให้และผู้รับการนิเทศ ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษานขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคลสองฝ่าย ผู้ให้จะต้องพยายาม ใช้ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และทักษะทุกด้านในการทำงาน จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรม ปลูกฝังทัศนคติและพัฒนา คุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานนี้อย่างเพียงพอ (รุ่ง ฑูตสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 65)

ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ที่นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการนิเทศการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยตรงตามตำแหน่งหน้าที่ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีหน้าที่ช่วย เหลือโรงเรียนตามหลักการเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่พึงไว้ ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สูง มีประสิทธิภาพมาก มีความรอบรู้ และมีความรู้ความสามารถในการนิเทศการศึกษา จึงจะสามารถทำงานด้านคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่ง ฑูตสวัสดิ์ (ม.ป.ป. : 65) กล่าวถึงคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ไว้ว่าศึกษานิเทศก์ต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะและบุคลิกภาพที่หลาย ๆ ประการ เช่น เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือมีศรัทธาแก่ครู และบุคคลทั่วไป มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มองคนในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีความจริงใจ มีประสิทธิภาพสูง และรู้จักประเมินค่าของคนและของงาน นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถและมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้อีกด้วย ได้แก่ การวิจัย หลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษา เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ และความรู้รอบตัวและเรื่องทั่ว ๆ ไป

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่าน ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ไว้ดังต่อไปนี้

นาฏเจลิบว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ (2516 : 15) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ควรเป็นบุคคลที่มีความชำนาญ มีความรู้กว้างขวางทั้งทางวิชาการและการบริหารการศึกษา มีบุคลิกภาพเหมาะสมและคัดเลือกมาอย่างดี

สาบ ภาณุรัตน์ (2511 : 11) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ ต้องมีทักษะ 5 ประการ ได้แก่ ทักษะในการเป็นผู้นำ ทักษะในด้านการบริหาร ทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการบวนการหมู่พวก ทักษะในด้านการประเมินผล และศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ ทั้งรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง รู้หน้าที่และงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และศึกษานิเทศก์จะมีคุณสมบัติเหล่านี้ได้จะต้องเป็นคนชวนชวาทหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ มีประสบการณ์และวุฒิ

ชาวี มณีศรี (2523 : 55) ได้แบ่งคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. คุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะ ศึกษานิเทศก์จะต้องสร้างความศรัทธา และความเชื่อใจให้เกิดขึ้นได้ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีสุขภาพดี สามารถประเมินค่าราคาส่งของ มีความจริงใจ และเป็นพหุสัจจะ
2. คุณสมบัติด้านวิชาชีพ ศึกษานิเทศก์จะต้องมีความรู้พื้นฐานกว้างขวาง มีความรู้ในวิชาชีพครู มีทักษะในการสอน เข้าใจบทบาทและกระบวนการการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุการสอนและวิธีสอน มีความสามารถในการวัดผล ตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ มีประสิทธิภาพในการทดลองวิจัย และมีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเอง
3. มีความรู้และทักษะ ดังนี้ มีความรู้ด้านการจัดการ มีความรู้ด้านพฤติกรรมของมนุษย์ มีความรู้ด้านหลักสูตร มีทักษะในทางเทคนิค มีทักษะในการครองตน มีทักษะในการจัดการศึกษา และมีทักษะในการสร้างความศรัทธา

ในเรื่องสารนิเทศหรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ทำหน้าที่นิเทศการเรียนการสอนนั้น โอลเวลล์ และไวลส์ (สงก อุทรานันท์. 2529 : 66 - 68 ; อ้างอิงมาจาก Lovell and Wiles. 1983 : 13 - 15) ได้เสนอแนะให้ผู้ทำหน้าที่นิเทศการเรียนการสอน

ควรจะทำการศึกษาหาความรู้และพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับตัวครูที่จะไปนิเทศ ผู้ทำหน้าที่นิเทศจะต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของตัวครูที่จะไปนิเทศ ซึ่งได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความต้องการ ความสนใจ วุฒิภาวะ เจตคติ และการรับรู้ในตนเอง

2. สภาพสังคมและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการนิเทศ ได้แก่ บรรยากาศในองค์การ ความคาดหวังของการบริหาร การให้รางวัลและผลตอบแทน เวลาสำหรับการนิเทศการศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ที่ใช้ในการนิเทศ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ การสนับสนุนงานนิเทศของผู้บริหาร

3. ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับงานที่ตนเองจะทำการนิเทศ จะต้องมีทักษะในการทำงาน

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ได้แก่ ทฤษฎีการสื่อสารความหมาย ทฤษฎีการรับรู้ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีผู้นำ ทฤษฎีสุนทรียภาพจิต ทฤษฎีการเรียนการสอน ทฤษฎีพัฒนาการของกลุ่ม และทฤษฎีองค์การ

จากหลักสูตรการอบรมศึกษานิเทศก์ รุ่นที่ 26/2 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2530 : 11 - 12) ได้กำหนดให้ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความคิดและทักษะการคิด ได้แก่ นโยบายทางการศึกษาและแนวคิดในการนิเทศ บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ขอบข่ายการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อย่างกว้าง ๆ ในส่วนกลาง และเขตการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารในปัจจุบัน แนวทาง เทคนิคต่าง ๆ ในการคิด และแนวทางการแก้ปัญหา

2. การสร้างทักษะทางเทคนิคในวิชาชีพ ประกอบด้วย หมวดพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาและการบริหารโรงเรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ การสอน โดยจุดประสงค์ การกำหนด การสอน การประเมินผล การเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการสอน หมวดเทคนิคการนิเทศ ได้แก่ เทคนิคการนิเทศ การนิเทศภายใน การนิเทศ

แบบคลินิก การขายความึก การจับประชุม สัมมนาและอบรม การผลิตสื่อและการใช้สื่อ การวิจัย การฝึกปฏิบัติงานนิเทศ และหมวดการบริหารทั่วไป ได้แก่ การวางแผน การควบคุม และประเมินผลการนิเทศ ระเบียบการเงิน การบัญชี การพัสดุและวินัยของข้าราชการงานสารบรรณ

3. การสร้างทักษะเกี่ยวกับมนุษย์ ได้แก่ พฤติกรรมองค์กร และการผูกพันในชุมชน องค์ อุทราพันธ์ (2529 : 26) กล่าวถึง ศาสตร์ทางการนิเทศการศึกษานี้ ครอบคลุมของเนื้อหา ดังนี้คือ

1. บุคลากรทางการนิเทศ ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้นิเทศ ภาวะผู้นำทางการนิเทศ การมีส่วนร่วมในการนิเทศ คณะทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การรักษางานทางการนิเทศ หรือการจัดองค์กรและสิ่งแวดล้อมของผู้นิเทศ

2. พฤติกรรมทางการนิเทศ มีความครอบคลุมถึงภารกิจของงานนิเทศการศึกษา แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการนิเทศ กระบวนการนิเทศ เทคนิคทางการนิเทศ ทักษะทางการนิเทศ และผลของการนิเทศ

3. การพัฒนาการนิเทศ มีความครอบคลุมถึงธรรมชาติ และเหตุผลการนิเทศ การศึกษารูปแบบและระบบการนิเทศ

สารนิเทศหรือศาสตร์ทางการนิเทศการศึกษานี้ ศึกษาในแง่ที่ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ การนิเทศการศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งวิธีการรับสารนิเทศเหล่านั้น นอกจากเข้ารับการอบรมหลังจาก เข้ามารับตำแหน่งศึกษานิเทศก์ใหม่แล้ว ศึกษานิเทศก์ ยังจะต้องใช้วิธีแสวงหาความรู้ใส่ตน ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ ไม่ว่าด้วยการอ่าน การฟัง การเข้าร่วมประชุม สัมมนา และการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาค้นคว้าสารนิเทศ จากห้องสมุดเฉพาะของหน่วยงาน ที่มีสารนิเทศที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ จะเป็นการช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไต่ผลดี เพราะในการปฏิบัติงานทุกประเภท ผู้ปฏิบัติย่อม ต้องค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ห้องสมุดในสถานที่ทำงานจึงมีหน้าที่ช่วยให้ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ของผู้ซึ่งทำงานในที่นั้นเป็นไปโดยสะดวก และต้องหาทางให้คน เหล่านั้นมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ผลที่ได้ก็คือ ความเจริญ ของงานนั้น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

บุญยก แสงศิริกุล (2512 : 84 - 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาหน้าที่และความรับผิดชอบ ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ในกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่า หน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติอยู่จริง และความอุดมคติที่อยู่ในระดับความสำคัญสูง ตรงกัน ดังนี้คือ

1. จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมครูประจำการ
2. ศึกษาค้นคว้า หลักสูตร โครงการศึกษาและประมวลการสอน
3. ช่วยประสานงานระหว่างศูนย์บริหารกับฝ่ายวิชาการ
4. ดำเนินงานและอุปสรรคทางการนิเทศการศึกษา
5. นิเทศการใช้คู่มือครู หลักสูตร โครงการศึกษาและประมวลการสอน
6. นำผลการวิจัยที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ตรวจและนิเทศงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
8. วางโครงการการนิเทศการศึกษา
9. ทดลองค้นคว้าเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ
10. ดำเนินงานและอุปสรรคทางการเรียนการสอน
11. ให้คำปรึกษาหารือแก่ครูเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ
12. สังเกตการสอนของครูและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน
13. นิเทศติดตามผลงานของศึกษานิเทศก์และครู
14. เสนอแนะการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน

ในเรื่องบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์นั้น ไชยธัญ พุทธิพิสัย (2523 : ๑ - ๑) ได้ศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดในภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. การนิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นแตกต่างกันคือ ครูใหญ่เห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัด ไม่ได้ปฏิบัติงานในคํานี้เลย

2. การจัดประชุม อบรม สัมมนาครู และปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นไม่แตกต่างกัน คือเห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดได้ปฏิบัติงานในคํานี้บ่อย

3. การศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนาหลักสูตร ทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นไม่แตกต่างกันคือ เห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดได้ปฏิบัติงานในคํานี้บ่อย

4. การผลิตและเผยแพร่เอกสารหลักสูตร เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์การสอน ทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นไม่แตกต่างกันคือ เห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดได้ปฏิบัติงานในคํานี้บ่อย

5. การประเมินผลการศึกษา ทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นไม่แตกต่างกันคือเห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดได้ปฏิบัติงานในคํานี้บ่อย

6. การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มีความเห็นไม่แตกต่างกันคือ เห็นว่าศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดได้ปฏิบัติงานในคํานี้บ่อย

วิชาชีพ เทียงธรรม (2524 : ง - จ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาหนึ่ง พบว่า

1. ผู้บริหารครู ศึกษาศึกษา และครูผู้สอน มีความต้องการตรงกันในการที่จะให้มีการจัดการนิเทศเทคโนโลยีการศึกษาขึ้นในโรงเรียน

2. ผู้บริหาร มีความต้องการส่วนใหญ่ในการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการผลิตสื่อการสอนให้ครู ศึกษาศึกษา

3. ครู ศึกษาศึกษา เห็นว่าเขตการศึกษาควรเป็นผู้จัดทำเป็นงานการฝึกอบรมทางคํานเทคโนโลยีการศึกษา โดยเน้นทางคํานการใช้และการซ่อมบำรุง วัสดุอุปกรณ์

4. ครูผู้สอนส่วนมากต้องการให้หน่วย ศึกษาศึกษาของโรงเรียนเป็นผู้มีหน้าที่แนะนำให้คํานปรึกษา ตลอดจนการยืมสื่อการสอนในโรงเรียนด้วย

เขียน จงสุทธิพร (2525 : ง - จ) ได้ศึกษาความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 พบว่า

1. ครูวิทยาศาสตร์มีความต้องการให้มีการฝึกอบรมหรือนิเทศการสอนในเรื่อง การสร้างข้อสอบวัดทักษะในชั้นต่าง ๆ การใช้และชม ดูปกรณัมวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรม ชุมมุนวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชา ในชุมชนและหลักสูตร

2. ครูวิทยาศาสตร์ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชา วิทยาศาสตร์ วิธีสอนและเทคนิคการสอนการวัดและประเมินผล

3. ครูวิทยาศาสตร์มีปัญหากการใช้สื่อและวัสดุสารประกอบการสอนน้อย แต่มีความ ต้องการในการใช้สื่อและวัสดุสารประกอบการสอนมาก

4. ครูวิทยาศาสตร์มีความต้องการวิธีการนิเทศการสอน ในเรื่องการศึกษานอกสถานที่ การประชุมปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการ

ชำนาญ ม่วงศรีศักดิ์ (2527 : ๑ - ๑) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอน วิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของครูภาษาไทย ในเขต การศึกษา 8 พบว่า ครูภาษาไทยได้รับการนิเทศในระดับน้อยทุกด้าน และมีความต้องการการ นิเทศอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ครูได้รับการนิเทศด้านการประเมินผลการเรียนอยู่ในอันดับแรก ด้านหลักสูตรวิชาภาษาไทยอยู่ในอันดับ รอง และด้านสื่อการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย

ครูต้องการ การนิเทศด้านวิธีสอนและด้านสื่อการสอนอยู่ในอันดับแรก ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการจัดกิจกรรมประกอบการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในอันดับ รอง ด้านประเมินผล การเรียนอยู่ในอันดับสุดท้าย

การนิเทศที่ครูต้องการ ครูต้องการให้เจ้าหน้าที่มาชี้แนะครูผู้สอนทุกรายวิชา ต้องการ การนิเทศเรื่องการจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพิ่มเติม การสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ การให้คำแนะนำ วิธีผลิตสื่อการสอนอย่างง่าย ๆ ประหยัดและมีคุณภาพ การส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ ต้องการให้เจ้าหน้าที่หนังสือ เอกสาร เกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอน ไว้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า และบุคคลที่ครูต้องการให้เป็นผู้ให้การนิเทศอยู่ในอันดับแรกคือ ศึกษาพิเศษ

สำหรับ วัณนพ วัณนชัยศิลป์ (2529 : ฉ) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลางในค้ำานหลักสูตร ค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน และค้ำานการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดัมน้อยในค้ำานสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับปานกลางในค้ำานหลักสูตร และค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน อยู่ในระดัมน้อยในค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานการเรียนการสอน และค้ำานการวัดผลและประเมินผล ในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลางในค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน อยู่ในระดัมน้อยในค้ำานหลักสูตร ค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานสื่อการเรียนการสอน และค้ำานการวัดผลและประเมินผล

อนันต์ ระวังทุกข์ (2529 : ฉ - ช) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลางในค้ำานหลักสูตร และค้ำานการวัดผลและประเมินผล ในระดัมน้อยค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน และค้ำานสื่อการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลางในค้ำานหลักสูตรระดัมน้อย ค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน ค้ำานการวัดผลและประเมินผล ระดัมน้อยที่สุดในค้ำานสื่อการเรียนการสอน ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดัมน้อยในค้ำานหลักสูตร ค้ำานเนื้อหาวิชา ค้ำานวิธีการสอนและเทคนิคการสอน และค้ำานการวัดผลและประเมินผล ในระดัมน้อยที่สุดค้ำานสื่อการเรียนการสอน

ศุภลักษณ์ คุหาทอง (2525 : จ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในห้สนะของผู้น้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้น้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในค้ำานนิเทศการสอนในโรงเรียน ค้ำานพัฒนาหลักสูตร ค้ำานบริหารงานทางวิชาการ ค้ำานศึกษา ทดลอง วิจัย และเขียนบทความทางวิชาการ และค้ำานบริการทางการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดัมน้อยทุกค้ำาน

สมชัย พงคณาสว (2527 : 131) ได้ศึกษาผลการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
 ความพิเศษของผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งได้ศึกษารวมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 สรุปได้ดังนี้
 ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครู มีพิเศษเกี่ยวกับผลการปฏิบัติหน้าที่ของ
 ศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แต่มีพิเศษเกี่ยวกับผลการปฏิบัติหน้าที่ของ
 ศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารมีพิเศษเกี่ยวกับผลการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่ควรจะเป็น
 อยู่ในระดับมากได้แก่ การแนะนำวิธีการนิเทศภายในแก่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้า
 หมวดวิชา การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา การผลิต
 และเผยแพร่คู่มือครู และการจัดอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

ผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาและครู มีพิเศษเกี่ยวกับผลการปฏิบัติหน้าที่ของ
 ศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ได้แก่ การเสนอแนวคิดใหม่ ๆ
 ให้ครูปฏิบัติ การวิจัยขวัญในการทำงานของครู การผลิตและเผยแพร่คู่มือครู และการจัดอบรม
 โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติมากกว่าการฟังคำบรรยาย โดยครูมีพิเศษเกี่ยวกับผลการปฏิบัติ
 ของศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่ควรจะเป็นในระดับมากเพิ่มเติม ได้แก่ การสาธิตการสอนให้ครู
 ใ้ครู

ปราชญ์ สารมาศ (2530 : 58 - 59) ศึกษาการใช้แหล่งสารนิเทศ และปัญหาใน
 การใช้แหล่งสารนิเทศของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3
 ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ใช้แหล่งสารนิเทศประเภทหนังสือ บัตรคำ หนังสือพิมพ์
 และกฤตภาคมากที่สุดในการสอนวิชาภาษาไทย

1. ห้องสมุดโรงเรียน ครูใช้บัตรคำสอนด้านการพูด และการเขียนใช้แผ่นป้ายสาส์
 สอนด้านการฟัง โดยใช้อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ประเภท และใช้กิจกรรมประเภทอื่น ๆ สอน
 ด้านการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง

2. หมวดวิชา ครูใช้ภาพนิ่ง สอนด้านการเขียน ใช้แถบบันทึกภาพ สอนด้านการพูด
 ใช้แผ่นป้ายสาส์ สอนด้านการอ่าน และใช้บัตรคำ สอนด้านการฟัง โดยใช้อยู่ในระดับมาก
 ทั้ง 4 ประเภท

3. ของส่วนตัว ครูใช้แถบบันทึกเสียง สอนด้านการเขียนมากที่สุด ใช้โทรทัศน์สอน
ด้านการพูดและการอ่าน อยู่ในระดับมาก ใช้วารสาร สอนด้านการอ่าน อยู่ในระดับมาก และ
ใช้หนังสือ สอนด้านการฟัง อยู่ในระดับมาก

ปัญหาการใช้แหล่งสารนิเทศจากห้องสมุดโรงเรียนคือ ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มี
แถบบันทึกภาพ แถบบันทึกเสียง และรูปภาพไว้บริการ มีหนังสือ วารสาร น้อยไม่เพียงพอ ครู
ผู้สอนวิชาภาษาไทยไม่ทราบว่า มีหนังสือที่คนใช้ประกอบการสอนในห้องสมุดหรือไม่ และหนังสือ
ส่วนใหญ่ที่มีในห้องสมุดโรงเรียน เก่าหรือไม่ทันสมัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

โลธ์เบิร์ก (Lin and Garvey. 1972 : 21 ; citing Goldberg. 1971 : 273 - 284) ได้ศึกษาการใช้ห้องสมุดของนักสังคมศาสตร์ ชาวรัสเซีย จำนวน 1,350 คน และนักวิชาการสาขาอื่นชาวรัสเซียอีก 2,670 คน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือและวารสารคือ สิ่งพิมพ์ที่ผู้ตอบต้องการใช้จากห้องสมุดมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า นักสังคมศาสตร์ใน สหภาพโซเวียต ใช้ห้องสมุดบ่อยมากกว่านักวิชาการในสาขาอื่น ๆ กล่าวคือ นักสังคมศาสตร์ ร้อยละ 65 ใช้ห้องสมุดอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ซึ่งนักวิชาการสาขาอื่นใช้เพียงร้อยละ 59 และในการใช้ห้องสมุดแต่ละครั้งนั้นผู้ตอบร้อยละ 75 ใช้เวลานาน 3 - 7 ชั่วโมง

เพิสเชล (Peischl. 1979 : 2328A) ได้ศึกษาการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยนอร์ธโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์ร้อยละ 71 ใช้ห้องสมุด สัปดาห์ละสามครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัสดุห้องสมุด และขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ ร้อยละ 21 ใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง เพื่อศึกษาเอกสารส่วนตัว บริการห้องสมุดที่ใช้ มากที่สุดคือ บริการทวงถามและช่วยการค้นคว้า บริการยืมหนังสือ และบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาล บริการที่ใช้น้อยที่สุดคือ บริการเกี่ยวกับทรัพยากรพิเศษ แผนที่และบริการทรัพยากรเพื่อ การศึกษา

วิลสัน (Wilson. 1983 : 313 - 314A) ศึกษารูปแบบของพฤติกรรมการณ์ สารนิเทศของครูในวิทยาลัยชุมชนว่าเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่หรือวิชาที่สอนโดยศึกษาจาก ครูผู้สอน นักวิจัย ที่ปรึกษา สมาชิกคณะกรรมการฝ่ายบริการชุมชน และบริหารของวิทยาลัย ชุมชนวินด์เวิร์ด (Windward Community College) จาก 3 ภาควิชา ได้แก่ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการสารนิเทศของครูผู้สอนนั้น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับบทบาทหน้าที่ ความต้องการสารนิเทศและรูปแบบของพฤติกรรม การณ์ค้นหาสารนิเทศของครูผู้สอนจาก 3 ภาควิชา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ได้แก่ บรรณารักษ์ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน หลักสูตร วางแผนการสอน มีความรวดเร็วในการรวบรวมสารนิเทศ และควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ของสาขาวิชาต่าง ๆ ภูมิวิธีการสอน การปรับปรุงวิธีการใหม่ ๆ ในการเก็บและค้นหาสารนิเทศ

ลอเลย์ (Lolley. 1978 : 1172 - 1173A) ได้ศึกษาการใช้แหล่งวัสดุประกอบการสอนของคณาจารย์ในวิทยาลัยชุมชน โดยศึกษากับคณาจารย์ในวิทยาลัยทานแรนท์ (Tarrant County Junior College) ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้แหล่งวัสดุประกอบการสอนอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ อาจารย์จำนวน ร้อยละ 85 ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ร้อยละ 73 ใช้หนังสือของภาควิชา ร้อยละ 72 ใช้หนังสือซึ่งเป็นของส่วนตัว ร้อยละ 63 ใช้สิ่งพิมพ์ของผู้ประกอบการมากกว่าคู่มือ ร้อยละ 63 ใช้เอกสารประกอบหลักสูตร ร้อยละ 58 ใช้แผนการสอน ร้อยละ 56 ใช้วารสารส่วนตัว ร้อยละ 53 ใช้เอกสารเตรียมการสอนของตนเอง ร้อยละ 52 ใช้หนังสือคู่มือ ร้อยละ 50 ใช้สิ่งพิมพ์ของสมาคม และมีการใช้วัสดุที่พิมพ์ของห้องสมุดน้อยกว่าวัสดุที่พิมพ์ซึ่งเป็นของส่วนตัวหรือของภาควิชา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. รวบรวมข้อมูล
4. จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นศึกษาพิเศษของกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา เฉพาะปีการศึกษา 2531 และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสายงาน 3 ฝ่าย คือฝ่ายนิเทศการบริหาร จำนวน 57 คน เป็นชาย 45 คน หญิง 12 คน ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอนจำนวน 188 คน เป็นชาย 122 คน หญิง 66 คน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน จำนวน 68 คน เป็นชาย 45 คน หญิง 23 คน มีประชากรรวม 313 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกมาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. นำจำนวนศึกษาพิเศษ ของกรมสามัญศึกษาทุกเขตการศึกษา ที่เป็นประชากรมาจำแนกตามตัวแปรที่ของการศึกษาโดยมีวิธีการดังนี้ จำแนกเป็นสายงาน 3 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มสายงานจำแนกออกเป็นเพศชาย เพศหญิง และในแต่ละเพศแบ่งเป็น ระดับการศึกษา 2 กลุ่ม

2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 606 - 610) ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 173 คน

3. หาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{สูตร สัดส่วนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

$$\text{สัดส่วนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้} = \frac{173}{313} = 0.55$$

นำสัดส่วนที่ได้มาหากกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกออกตามสายงาน 3 ฝ่าย ได้ดังนี้คือ ฝ่ายนิเทศการบริหารจำนวน 32 คน ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน จำนวน 103 คน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน จำนวน 38 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษาให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร

	รวม		ชาย		หญิง					
	อุปวิชาและ ปริญาศรี	สูงกวาปริญาศรี อุปวิชาและ ปริญาศรี	อุปวิชาและ ปริญาศรี	สูงกวาปริญาศรี อุปวิชาและ ปริญาศรี	อุปวิชาและ ปริญาศรี	สูงกวาปริญาศรี อุปวิชาและ ปริญาศรี				
สขงาน	ประชากร กุ่ม ทวอยาง	ประชากร กุ่ม ทวอยาง	ประชากร กุ่ม ทวอยาง	ประชากร กุ่ม ทวอยาง	ประชากร กุ่ม ทวอยาง	ประชากร กุ่ม ทวอยาง				
ฝ่ายนิเทศการบริหาร	57	32	30	10	15	4	4	8	8	
ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน	188	103	87	26	35	26	36	26	30	25
ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอบ	68	38	25	10	20	10	11	9	12	9
รวม	313	173	142	46	70	46	51	39	50	42

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและเครื่องมือที่มีผู้ทำไว้เกี่ยวกับสารนิเทศและการนิเทศการศึกษา เช่น เอกสารและงานวิจัยของบุคคลต่อไปนี้ เนาวรัตน์ วิไลชนม์ (2523) กิตติมา ปรีทีภัก (2529) ชารี มณีศรี (2523) สงัด อุทราพันธ์ (2529) นาฬิกา เมฆจรสภู (2528) และจากเอกสารหลักสูตรการอบรมศึกษานิเทศก์วันที่ 26/2 (กรมสามัญศึกษา. 2526 : 11 - 27)
2. สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ในส่วนกลาง จำนวน 6 คน เขตการศึกษาจำนวน 9 คน และสัมภาษณ์บรรณารักษ์ห้องสมุดของหน่วยศึกษานิเทศก์ ในส่วนกลางจำนวน 1 คน เขตการศึกษาจำนวน 2 คน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม
3. ศึกษาหลักการวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert. 1967 : 180 - 188)
4. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 มาสร้างแบบสอบถามตามแบบต่าง ๆ และขอคำชี้แจงของเนื้อหาที่กำหนดไว้ แล้วนำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 5 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนวิชาการนิเทศการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ ประจำเขตการศึกษา 7 ระดับหัวหน้าฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด เพื่อสอบถามศึกษานิเทศก์ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ สถานงาน เพศ ระดับการศึกษา อายุ สถานที่ตั้งของหน่วยงาน ประสิทธิภาพการทำงาน และการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ แบ่งออกเป็น

2.1 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับความต้องการสารนิเทศไว้ 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 61 ข้อ

2.2 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและปลายเปิด จำนวน 61 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับปัญหาการใช้สารนิเทศไว้ 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัย ไปขออนุญาตทำการรวบรวมข้อมูลต่อกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 เขตการศึกษา
2. ผู้วิจัยได้แนบหนังสือขอความร่วมมือของกรมสามัญศึกษาและจดหมายขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามของผู้วิจัย พร้อมด้วยแบบสอบถามจำนวน 176 ฉบับ ส่งทางไปรษณีย์ถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามให้แก่ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตการศึกษา ตั้งแต่ วันที่ 9 มกราคม 2532 และเมื่อหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษาได้ คือ เป็นการเรียบร้อยแล้วจึงขอให้รวบรวมส่งกลับคืนทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน

แบบสอบถามจำนวน 176 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.79 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2532

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนแล้ว ทำเป็นการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 151 ฉบับ มีค่าตอบที่สมบูรณ์ จำนวน 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.70 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. นำข้อมูล เกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 1) มาแจกแจงความถี่และเสนอผลเป็นค่าร้อยละเป็นรายชื่อ
3. นำแบบสอบถามความต้องการการศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับกา านิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 2.1) มาแจกแจงความถี่และคูณด้วยน้ำหนักของแต่ละข้อด้วยค่าคะแนนต่อไปนี้ (Best. 1964 : 189)

ของความต้องการที่จะได้มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5
ของความต้องการที่จะได้มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4
ของความต้องการที่จะได้ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
ของความต้องการที่จะได้น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
ของความต้องการที่จะได้น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

แล้วหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและรวมทั้งบอกว่า

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับใด การพิจารณาจะใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	มีค่า มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	มีค่า มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	มีค่า ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	มีค่า น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	มีค่า น้อยที่สุด

นำแบบสอบถามความต้องการรูปแบบการศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 2.2)

มาแจกแจงความถี่และเสนอผลเป็นค่าร้อยละเป็นรายชื่อและรวมทั้งทอน และจัดอันดับเป็นรายชื่อ

4. นำแบบสอบถามปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 3) มาแจกแจงความถี่และคูณด้วยน้ำหนักของแต่ละข้อคว่านค่าคะแนน
ต่อไปนี้

ข้อปัญหาการใช้สารนิเทศมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5
ข้อปัญหาการใช้สารนิเทศมาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4
ข้อปัญหาการใช้สารนิเทศปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
ข้อปัญหาการใช้สารนิเทศน้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
ข้อปัญหาการใช้สารนิเทศน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

แล้วหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรวมทั้งข้อ ว่ามี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับใด การพิจารณาจะใช้เกณฑ์เฉลี่ยเช่นเดียวกับข้อ 3

5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 2.1) และแบบสอบถามปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ
การศึกษาของศึกษานิเทศก์ (ตอนที่ 3) มาวิเคราะห์และทดสอบตามข้อสมมติฐาน ได้แก่

5.1 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศและปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับ
การนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน โดยใช้ F-test และทดสอบค่า
ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-Statistic

5.2 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศ และปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับ
การนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยใช้ t-test
(Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ห้อัตราส่วนร้อย (Percentage Ratio)

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่รวม}} \times 100$$

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร (บุศรี วังวิริยะ. 2530 : 74)

$$s = \sqrt{\frac{N \Sigma fx^2 - (\Sigma fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σfx แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

fx^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

4. หาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม (Walpole. 1982 : 31)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1)s_1^2 + (N_2 - 1)s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ในกรณี $s_1^2 \neq s_2^2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{N_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{N_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

t	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าความเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
s_1^2, s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	จำนวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยใช้ F-test การการางต่อไปนี้

(Winer. 1971 : 160)

ตาราง 2 Analysis of Variance

Source of Variation	SS	df	MS	F
Between group	SS_{between}	$K - 1$	MS_{between}	$F = \frac{MS_{\text{between}}}{MS_{\text{within}}}$
Within group	SS_{within}	$Kn - k$	MS_{within}	
Total	SS_{total}	$Kn - 1$		

SS แทน ค่า Sum Square
 MS แทน ค่า Mean Square
 df แทน ค่า degree of freedom
 F แทน ค่าความแปรปรวน

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ Studentized q-statistic

(Winer. 1971 : 185)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

เมื่อ	$\bar{T}_{largest}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มหนึ่ง
	$\bar{T}_{smallest}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มหนึ่ง
	MS_{error}	แทน Mean Square error
	n	แทน Harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะเสนอเป็น 6 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 5 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 12 เขตการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสายงาน 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน โดยจำแนกตามเทศ และระดับการศึกษา ดังตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพของศึกษานิเทศก์

สถานภาพของศึกษานิเทศก์		จำนวน	ร้อยละ
สายงาน	ฝ่ายนิเทศการบริหาร	24	16.78
	ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน	82	57.34
	ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน	37	25.88
	รวม	143	100.00
เพศ	ชาย	85	59.44
	หญิง	58	40.56
	รวม	143	100.00
ระดับการศึกษา	อนุปริญญาและปริญญาตรี	70	48.95
	สูงกว่าปริญญาตรี	73	51.05
	รวม	143	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	1	0.70
	30 - 40 ปี	61	42.66
	มากกว่า 40 - 50 ปี	62	43.36
	มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	19	13.28
	รวม	143	100.00
เขตการศึกษา 1		15	10.50
เขตการศึกษา 2		11	7.69
เขตการศึกษา 3		8	5.59

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพของศึกษานิเทศก์		จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ตั้งของหน่วยงาน	เขตการศึกษา 4	9	6.29
	เขตการศึกษา 5	13	9.09
	เขตการศึกษา 6	14	9.79
	เขตการศึกษา 7	17	11.88
	เขตการศึกษา 8	11	7.69
	เขตการศึกษา 9	15	10.50
	เขตการศึกษา 10	6	4.19
	เขตการศึกษา 11	15	10.50
	เขตการศึกษา 12	9	6.29
รวม		143	100.00
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	80	55.94
	10 - 20 ปี	47	32.87
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	16	11.19
รวม		143	100.00
การอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	เคยได้รับการอบรม	122	85.31
	ไม่เคยได้รับการอบรม	21	14.69
รวม		143	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสายงานฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน (ร้อยละ 57.34) เป็นชาย (ร้อยละ 59.44) จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 51.05) มีอายุมากกว่า 40 - 50 ปี (ร้อยละ 43.36) สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ที่เขตการศึกษา 7 (ร้อยละ 11.88) มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 55.94) และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (ร้อยละ 85.31)

ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

การศึกษาความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ศึกษาในท่านต่าง ๆ 5 ท่านด้วยกัน ได้แก่ ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ดังปรากฏในตาราง 4 ถึงตาราง 9.

2.1 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 4

ระดับความถี่ของการ

ความถี่ของการสำรวจ	ระดับความถี่ของการ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
	สายงาน	เพศ	หญิง	ชาย	
ความถี่ของการสำรวจ	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	ค่าเฉลี่ยรวม
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	
ความถี่ของการสำรวจ	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	ค่าเฉลี่ยรวม
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	
	ฝ่ายนิติศาสตร์	ฝ่ายนิติศาสตร์	อำนวยการ	อำนวยการ	

4. การรวมการในการจัดการ

ปีการศึกษา 4.0000 4.0244 3.9730 4.0706 3.9138 4.0571 3.9589 4.0070

5. ลักษณะงานปีการศึกษา

3.7083 3.6220 3.6757 3.6471 3.6552 3.7852 3.5205 3.6503

6. แนวคิดใหม่ของการปีการศึกษา

6.1 การปีการศึกษาแบบคณิต 3.9583 3.8415 3.7838 3.8588 3.8276 3.8857 3.8082 3.8462

6.2 การปีการศึกษาเชิงเน้น

3.8750 3.8659 3.7297 3.8706 3.7759 3.8286 3.8356 3.8322

6.3 การปีการศึกษาใน

โรงเรียน 4.0417 3.9512 3.7027 3.9412 3.8448 3.8429 3.9589 3.9021

ตาราง 4 (ต่อ)

ระดับความถี่ของการ									
ความถี่ของการสำนึก		สายงาน		เพศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม	
		ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา	สูงกว่า		
		การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน		และ	ปริญญาตรี		
		การสอน	การสอน	การสอน		ปริญญาตรี			
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
6.4	การนิเทศทางไกล	3.8333	3.9390	3.8919	3.8824	3.9483	3.8571	3.9589	3.9091
7.	การวางแผนโครงการนิเทศ								
	การศึกษา	3.7500	3.6098	3.6486	3.6353	3.6552	3.6571	3.6301	3.6434
8.	การประเมินผลโครงการนิเทศ								
	การศึกษา	4.1667	3.8659	3.8108	3.9176	3.8793	3.8429	3.9589	3.9021
9.	จิตวิทยาการศึกษาและ								
	จิตวิทยาสังคม	3.7917	3.4878	3.5405	3.6235	3.4483	3.5571	3.5479	3.5524
10.	สถิติข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับ								
	การนิเทศการศึกษา	4.2917	4.1341	4.2703	4.1765	4.2241	4.1857	4.2055	4.1958 ²

ระดับความของการ				
สายงาน	เพศ	ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
ความต้องการสารนิเทศ				
ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา สูงกว่า
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปริญญาตรี
การสนทนา	การสนทนา			ปริญญาตรี
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
4.3333 ¹	4.3049 ¹	4.4595 ¹	4.2941 ¹	4.3429 ¹
4.3333 ¹	4.3049 ¹	4.4595 ¹	4.2941 ¹	4.3562 ¹
4.3333 ¹	4.3049 ¹	4.4595 ¹	4.2941 ¹	4.3497 ¹
รวม	3.8482	3.7935	3.7683	3.8244
				3.7549
				3.8276
				3.7661
				3.7962

11. ข้าราชการวิทยากรใหม่ ๆ	
เกี่ยวกับงานนิเทศการ	
ศึกษา	4.3333 ¹
รวม	3.8482

11. ขาวสารวิพการใหม่ ๆ

เกี่ยวกับการนิเทศการ

ศึกษา

จากตาราง 4 แสดงว่า สิกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.7962) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการ อยู่ในระดับมาก สารนิเทศที่ต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ เรื่องข่าวสาร วิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.3497) รองลงมาคือเรื่องสถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.1958)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของสิกษานิเทศก์พบว่า สิกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า สิกษานิเทศก์ ทั้ง 3 สายงาน คือฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุน การสอน มีความต้องการเรื่องข่าวสาร วิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ใน ระดับมากเหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 4.333, 4.3049 และ 4.4595)

เมื่อพิจารณาตามเพศของสิกษานิเทศก์พบว่า สิกษานิเทศก์ชาย และสิกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้ และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า สิกษานิเทศก์ ชายและสิกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการเรื่อง ข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.2941 และ 4.431)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของสิกษานิเทศก์พบว่า สิกษานิเทศก์ทั้ง 2 ระดับ การศึกษา มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้และลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า สิกษานิเทศก์ทั้ง 2 กลุ่ม คือสิกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และสิกษานิเทศก์ระดับ สูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการเรื่อง ข่าวสาร วิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3429 และ 4.3562)

2.2 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของสิกษานิเทศก์
ด้านความรู้เกี่ยวกับสิกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏใน ตาราง 5

ตาราง 5 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการมีเพศทางการศึกษาของศึกษาพิเศษ ความรู้เกี่ยวกับศึกษาพิเศษ จำแนกตาม
 สายงาน เทศ และระดับการศึกษา

ระดับความต้องการ						
สายงาน		เพศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
ความรู้เกี่ยวกับการสารนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา	สูงกว่า
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
	การสอน	การสอน		ปริญญาตรี		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์	3.4167	3.2317	3.0000	3.4000	2.9138	3.1714
1. คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์					3.2329	3.2028
2. บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	3.6250	3.4146	3.3784	3.6000	3.2069	3.5286
3. ฐานะของศึกษานิเทศก์	3.8750	3.6341	3.6486	3.8471	3.4310	3.8143
4. การบริหารงานของหน่วยศึกษานิเทศก์					3.5479	3.6783
4.1 ส่วนกอง	3.5000	3.5366	3.4595	3.5647	3.4310	3.5286
					3.4932	3.5105

ระดับความทองการ									
สายงาน		เทศ		ระดับการศึกษา				ค่าเฉลี่ยรวม	
ความทองการสามปีเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อุปการศึกษาศูงกว่า			
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน		และ	ปริญญาตรี			
	การสอบ	การสอบ				ปริญญาตรี			
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย			
4.2 เททองการศึกษาศูงกว่า	3.8333	3.7195	3.5946	3.8471	3.5000	3.7714	3.6438	3.7603	
4.3 จังหวัด	3.7917	3.5610	3.5676	3.6588	3.5172	3.5714	3.6301	3.6014	
5. ความสัมพันธ์ระหว่าง ศึกษานิเทศก์กับผู้บริหาร โรงเรียน	4.0833 ¹	3.9146	3.7838	4.0588	3.6897	3.9857 ¹	3.8356	3.9091 ²	
6. ความสัมพันธ์ระหว่าง ศึกษานิเทศก์กับครู	4.0417	3.9878 ¹	3.8919 ¹	4.1059 ¹	3.7759 ¹	3.9857 ¹	3.9589 ¹	3.9720 ¹	
รวม	3.7708	3.6250	3.5405	3.7603	3.4332	3.6696	3.5873	3.6276	

จากตาราง 5 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.6276) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการอยู่ในระดับมาก สารนิเทศที่ต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู (ค่าเฉลี่ย 3.9720) รองลงมาคือเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.9091)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการ วิทยากร มีความต้องการเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.0833) สำหรับศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอนและฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีความต้องการเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9878 และ 3.8919)

เมื่อพิจารณาตามเพศของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิงมีความต้องการเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1059 และ 3.7759)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 ระดับการศึกษา มีความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี มีความต้องการเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9857) สำหรับ ศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9589)

2.3 ความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กับความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับ
ศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา

ระดับความต้องการ						
สายงาน		เพศ	ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม	
ความต้องการสารนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญำ	สูงกว่า
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปริญญำตรี	
	การสธน	การสธน			ปริญญำตรี	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

ความรู้พื้นฐานและทักษะที่
จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์

1. งานสารบรรณ	3.6250	3.3537	3.3243	3.4471	3.3103	3.5000	3.2877	3.3916
2. ระเบียบการเงิน								
การบัญชีและการสถิติ	3.7500	3.5488	3.6216	3.7176	3.4310	3.7286	3.4795	3.6014
3. วินัยของราชการ	3.7500	3.3293	3.1892	3.4353	3.2586	3.4286	3.3014	3.3636
4. เทคนิคการฝึก	4.0833	4.0610	4.1892	4.0941	4.1034	4.1286	4.0685	4.0979 ²
5. แนวทางแก้ปัญหา	4.0417	4.1463 ¹	4.2973 ¹	4.1647 ¹	4.1724 ¹	4.1714 ¹	4.1644 ¹	4.1678 ¹

58

จากตาราง 6 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษากันความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.8999) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ส่วนใหญ่ความต้องการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสารนิเทศที่ต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ เรื่องแนวทางแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 4.1678) รองลงมาคือ เรื่องเทคนิคการคิดและการควบคุม และติดตามงาน (ค่าเฉลี่ย 4.0979)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กันความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็น สำหรับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร มีความต้องการเรื่องการควบคุมและติดตามงานอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1667) สำหรับศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอนและฝ่ายนิเทศ งานสนับสนุนการสอน มีความต้องการเรื่องแนวทางแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1463 และ 4.2973)

เมื่อพิจารณาตามเพศของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กันความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็น สำหรับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ ชายและศึกษานิเทศก์หญิงมีความต้องการเรื่องแนวทางแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1647 และ 4.1724)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ชั้น 2 ระดับ การศึกษา มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กันความรู้พื้นฐานและทักษะ ที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 กลุ่ม คือศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับ สูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการเรื่อง แนวทางแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1714 และ 4.1644)

2.4 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
 กันความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา
 ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับงานพิเศษการศึกษาของศึกษาธิการนิเทศการศึกษ
 จำนวนความสนใจ และระดับการศึกษา

ความต้องการสารนิเทศ	ระดับความต้องการ					
	สายงาน		เทศ		ระดับการศึกษา	
	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	วิทย	อำนวยการศึกษา	ค่าเฉลี่ยรวม
การบริการงานปฏิบัติ	งานบริหาร	งานบริหาร	งานบริหาร	งานบริหาร	งานบริหาร	งานบริหาร
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

ความรู้เกี่ยวกับนิเทศการ

นิเทศการศึกษา

1. การจัดตั้งกลุ่มทำงาน	3.7917	3.7561	3.8378	3.7765	3.7931	3.7857	3.7808	3.7832
2. การจัดตั้งศูนย์วิชาการ หรือห้องสมุดหลักศูนย์ใน โรงเรียน	4.0000	3.9390	3.9189	3.9882	3.8793	3.9571	3.9315	3.9441 ²
3. การสาธิตการสอน	3.6250	3.7561	3.6757	3.7294	3.6897	3.8714	3.5616	3.7133
4. การประชุมอบรม	3.5833	3.6585	3.6486	3.6824	3.5862	3.7286	3.5616	3.6434

ระดับความถี่ของการ									
หน่วยงาน		เทศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม			
ผ่านปีเทศ		ผ่านปีเทศ		ชาย		หญิง		อนุปริญญา สูงกว่า	
การบริหาร		งานปฏิบัติ		งานสนับสนุน		และ		ปริญญาตรี	
การสอบ		การสอบ		การสอบ		การสอบ		ปริญญาตรี	
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
5. การประชุมปฏิบัติการ	3.6667	3.8049	3.6216	3.7294	3.7414	3.8143	3.6575	3.7343	
6. การประชุมสัมมนา	3.6667	3.7561	3.8378	3.8255	3.6724	3.8571	3.6712	3.7622	
7. การใช้เอกสารทางวิชาการ	3.8333	3.7439	3.7568	3.8118	3.6897	3.9000	3.6301	3.7622	
8. การค้นคว้าทดลองและ									
การวิจัยด้านวิชาการ	4.2500 ¹	4.1341 ¹	4.0541 ¹	4.1765 ¹	4.0690 ¹	4.0714 ¹	4.1918 ¹	4.1329 ¹	
9. การเขียนชิ้นเรียน	3.7917	3.7317	3.4324	3.5882	3.7759	3.7143	3.6164	3.6643	
10. การประชุมปรึกษาหารือ									
เป็นรายบุคคล	3.6250	3.7195	3.5405	3.6235	3.7069	3.6857	3.6301	3.6573	

ระดับความทองการ							ค่าเฉลี่ยรวม	
สายงาน		เพศ		ระดับการศึกษา				
ความทองการสามปีเทศ								
ป๋ายบิเทศ	ป๋ายบิเทศ	ป๋ายบิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา สูงกว่า	ปริญญาตรี		
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน			และ			
การสอน		การสอน		ปริญญาตรี		ค่าเฉลี่ย		
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย			
11. การร้งเกทการสอน	3.7083	3.8171	3.4324	3.6000	3.8448	3.7429	3.6575	3.6993
12. การประเมินตนเอง	3.7917	3.8415	3.7297	3.8000	3.8103	3.8143	3.7945	3.8042
13. การปรุบิเทศครูใหม่	3.5833	3.7073	3.4865	3.6118	3.6552	3.6857	3.5753	3.6294
รวม	3.7628	3.7974	3.6902	3.7647	3.7626	3.8176	3.7123	3.7639

จากตาราง 7 แสดงว่า ศึกษาพิเศษมีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.7639) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งความต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ เรื่องการค้นคว้าทดลองและการวิจัยด้านวิชาการ (ค่าเฉลี่ย 4.1329) รองลงมาคือ เรื่องการจัดตั้งศูนย์วิชาการหรือห้องสมุดหลักสูตรใน โรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.9441)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 3 สายงาน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศ การศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 3 สายงาน คือฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุน การสอน มีความต้องการเรื่องการค้นคว้าทดลองและวิจัยด้านวิชาการอยู่ในระดับมากเหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 4.2500, 4.1341 และ 4.0541)

เมื่อพิจารณาตามเพศของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษชายและศึกษาพิเศษหญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศ การศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษาพิเศษชาย และศึกษาพิเศษหญิงมีความต้องการเรื่องการค้นคว้าทดลอง และการวิจัยด้านวิชาการอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1765 และ 4.0690)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 2 ระดับ การศึกษา มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิค การนิเทศการศึกษามีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษาพิเศษระดับ อนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษาพิเศษระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการเรื่องการค้นคว้า ทดลอง และการวิจัยด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.0714 และ 4.1918)

2.5 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษาพิเศษ
ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน จำแนกตามสายงาน เพศ และ ระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ตามความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง ส่งเสริม
การเรียนการสอน จำแนกตามสาขา เทศ และระดับการศึกษา

ระดับความต้องการ									
สาขา		เทศ		ระดับการศึกษา				ค่าเฉลี่ยรวม	
ความต้องการสารนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา	สูงกว่า		
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน			และ	ปริญญาตรี		
	การสอน	การสอน				ปริญญาตรี			
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนรู้การสอน									
1. นโยบายทางการศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับ									
การบริหารการศึกษา	4.0000	3.9756	4.0270	3.9765	4.0172	4.0143	3.9726	3.9930	
2. หลักสูตร การบริหารหลักสูตรและการพัฒนา									
หลักสูตร	3.9167	4.0244	3.9730	3.9765	4.0172	4.0000	3.9863	3.9930	

ระดับความถี่ของการ				
สายงาน	เทศ	ระดัการศึกษา	ค่าเฉลี่ยรวม	
ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ชย	หญิง	อุนุปริญญา สูงกว่า
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสเมัสน	และ	ปริญญาตรี
การสอบ	การสอบ	การสอบ	ปริญญาตรี	
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
4.4167 ¹	4.3049	4.2432	4.3103	4.3699 ¹
เทคโนโลยีทางการศึกษา			4.2429	4.3077 ²
4. วิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิค				
การสอบและการทำแผน				
การสอบ	4.2500	4.3537 ¹	4.3243 ¹	4.3425 ¹
4. การขบถ การไชและ			4.3966 ¹	4.3287 ¹
การเก็บรักษาสื่อการสอบ	3.5833	3.9634	4.0000	3.9714
			3.9483	3.8493
				3.9091

ระดับความทองการ

ความทองการสารนิเทศ	สายงาน		เทศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา สูงกว่า และ ปริญญาตรี	
	การบริหารงานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	การสอบ			ปริญญาตรี	
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

6. การประเมินผลการทำงาน

การสอบ 3.7083 3.7439 3.8378 3.8118 3.6897 3.7714 3.7534 3.7622

7. การจัดการงานสนับสนุน

การสอบ 3.5833 3.6829 4.1892 3.8588 3.7069 3.8000 3.7945 3.7972

8. การจัดส่งแจ้งแวกคอมที่เชื้อ

ทองการเรียนการสอน 3.8750 3.8780 4.1622 4.0118 3.8621 3.8857 4.0137 3.9510

9. สถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ

เกี่ยวกับการศึกษา 4.2917 4.0976 4.2162 4.1176 4.2241 4.0571 4.2603 4.1608

ระดับความทองการ							ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ยรวม
สาขา	เทศ	ระดัการศึกษา						
ความสามารถสามปีเทศ	ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ชย	หญิง	อุนปริญญา	สูงกว่า	
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน		และ	ปริญญาตรี		
		การสอบ	การสอน		ปริญญาตรี			
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
10. ขาวสารวิทยาการ								
ใหม่ ๆ เกี่ยวกั								
การศึกษา	4.3333	4.2561	4.2703	4.3294 ¹	4.1897	4.2857	4.2603	4.2727
รวม	3.9958	4.0280	4.1243	4.0553	4.0362	4.0343	4.0603	4.0475

จากตาราง 8 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.0475) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า มีความต้องการ ในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งความต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ เรื่องวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิค การสอน และการทำแผนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.3287) รองลงมาคือ เรื่องการเลือก การผลิต และการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.3077)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริม การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศการบริหารมีความต้องการเรื่อง การเลือก การผลิต และการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.4167) สำหรับฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการ สอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอนมีความต้องการเรื่องวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิค การสอน และการทำแผนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3537 และ 4.3243)

เมื่อพิจารณาตามเพศของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริม การเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ศึกษานิเทศก์ชายมีความต้องการเรื่อง ข่าวสาร วิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการศึกษาอยู่ใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3294) สำหรับศึกษานิเทศก์หญิงมีความต้องการเรื่องวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิคการสอนและการทำแผนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3966)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 ระดับ การศึกษา มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่องพบว่า ศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีมีความต้องการเรื่องวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิค การสอน และการทำแผนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3143) สำหรับศึกษานิเทศก์ ระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการเรื่อง การเลือก การผลิตและการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.3699)

2.6 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับก ารนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
 รวมทั้ง 5 ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้าน
 ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ด้าน
 ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริม
 การเรียนการสอน จำแนกตามสายงาน เพศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ รวมทั้ง 5 ด้านใหญ่ ๆ จำแนกตามสายงาน
 .. เทศ และระดับการศึกษา

ระดับความทองการ									
สายงาน		เทศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม			
ความต้องการสารนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	ป๋ายนิเทศ	รชย	หญิง	อเบปริญญา	สูงกว๋		
	กาวบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน			และ	ปริญญาศรี		
	การชอน	การชอน				ปริญญาศรี			
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
ความรู้และลักษณะทั่วไป									
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา									
ความรู้เกี่ยวกับการศึกษานิเทศก์									
ความรู้พื้นฐานและะหิษะที่									
จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์									
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการ									
นิเทศการศึกษา									

ระบับความทองการ					
สายงาน		เทศ	ระบับการศีกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
ป๋ายปีเทศ	ป๋ายปีเทศ	ป๋ายปีเทศ	ตย	หญิง	อญปริญญา สูงกว่า
งานบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสเบัสนุน		และ	ปริญญาศรี
	การสบน	การสบน			ปริญญาศรี
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
3.9958	4.0280	4.1243	4.0553	4.0362	4.0343
4.0004	3.8314	3.8219	3.8756	3.7770	3.8728
รวม					
3.8270					

ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง

สงเสริมการเรียนการสอน 3.9958 4.0280 4.1243 4.0553 4.0362 4.0343 4.0603 4.0475¹

รวม 4.0004 3.8314 3.8219 3.8756 3.7770 3.8728 3.8005 3.8270

จากตาราง 9 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา รวมทั้ง 5 ด้านใหญ่ ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก (3.8270) เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้านใหญ่ ๆ พบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.0475) ความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ (3.8999) ความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.7962) ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.7639) และความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ (3.6276)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ นำมาเปรียบเทียบตามหัวข้อใหญ่ ๆ 5 ด้าน คือด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 10 ถึงตาราง 12

3.1 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เมื่อจำแนกตามสายงาน 3 สายงาน ได้แก่ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ดังปรากฏในตาราง 10

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ต่างสายงาน

แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	142.0	71.000	0.0525
ภายในกลุ่ม	140	189,429.5	1,353.068	
รวม	142	189,571.5		

$$F_{.05} (2, 140) = 3.07$$

จากตาราง 10 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกันคือ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์ เมื่อจำแนกตามเพศ ดังปรากฏในตาราง 11

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง
มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระหว่าง
ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง

ความต้องการสารนิเทศ	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ความรู้และลักษณะทั่วไป					
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	3.8244	0.9075	3.7549	0.9617	0.6478
ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์	3.7603	1.1312	3.4332	1.0499	2.3313*
ความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็น					
สำหรับศึกษานิเทศก์	3.9559	0.9020	3.8179	0.8868	1.1487
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการ					
นิเทศการศึกษา	3.7647	0.9570	3.7626	0.8203	0.0184
ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง					
ส่งเสริมการเรียนการสอน	4.0553	0.8212	4.0362	0.8165	0.1785
รวม	3.8756	0.9318	3.7770	0.8997	0.9664

t .05 = 1.98

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารนิเทศ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง แตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์

3.3 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 12 .

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ความต้องการสารนิเทศ	อนุปริญญาและปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ความรู้และลักษณะทั่วไป					
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	3.8276	0.8921	3.7661	0.9622	0.5830
ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์	3.6696	0.9526	3.5823	1.0616	0.5868
ความรู้พื้นฐานและทักษะที่					
จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์	3.9580	0.8472	3.8442	0.9425	0.9636
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการ					
นิเทศการศึกษา	3.8176	0.8612	3.7123	0.9285	0.9406
ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง					
ส่งเสริมการเรียนรู้และการสอน	4.0343	0.7845	4.0603	0.8518	0.2475
รวม	3.8728	0.8640	3.7999	0.9448	0.7266

$$t_{.05} = 1.98$$

จากตาราง 12 แสดงว่าศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันคือ ศึกษานิเทศก์
ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการสารนิเทศ
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับ
สมมติฐาน เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติเช่นเดียวกัน นั่นคือความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์

ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์นั้น เป็นความต้องการรูปแบบสารนิเทศในลักษณะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้นิเทศการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ กัน ซึ่งได้นำมาศึกษา 5 ด้าน คือด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษาและด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ดังปรากฏในตาราง 13 ถึงตาราง 18

4.1 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 การประเมินผลของกระบวนการแบบธรรมาภิบาลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต	การประเมินผล		การประเมินผล		การประเมินผล		การประเมินผล		รวม					
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ						
การประเมินผล	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน					
<u>การประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต</u>														
<u>การศึกษาค้นคว้า</u>														
1. ประเมินผลวิธีการของการเรียนการสอน														
การศึกษาค้นคว้า	74	51.75 ¹	24	16.78	17	11.89	22	15.38	1	0.70	5	3.50	143	100.00
2. เปรียบเทียบผลการเรียนการสอน	67	46.85 ³	25	17.48	14	9.79	14	9.79	2	1.40	21	14.69	143	100.00
3. ศึกษาผลการเรียนการสอน	68	47.55 ²	28	19.58	9	6.29	20	13.99	0	0.00	18	12.59	143	100.00
4. การประเมินผลในการจัดการเรียนการสอน	51	35.17	16	11.03	9	6.21	40	27.99 ³	0	0.00	29	20.00	143	100.00
5. ศึกษาผลการเรียนการสอน	53	36.55	24	16.55	15	10.35	26	17.93	2	1.38	25	17.24	143	100.00
6. แนวคิดใหม่ทางการศึกษา														
6.1 การพัฒนาแบบฉบับ	40	27.21	16	10.89	13	8.84	47	31.97 ¹	0	0.00	31	21.09	147	100.00
6.2 การพัฒนาแบบฉบับ	49	33.11	22	14.86	7	4.73	37	25.00	3	2.03	30	20.27	148	100.00

จากตาราง 13. แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการรูปแบบสารนิเทศด้านความรู้ และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ประเภทหนังสือ เอกสาร มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 37.45) รองลงมาต้องการวารสาร (ร้อยละ 19.64) และต้องการแถบบันทึกภาพ เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 17.66)

เมื่อพิจารณาารูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการสามอันดับแรกกับสารนิเทศเรื่องต่าง ๆ พบว่า

ประเภทหนังสือ เอกสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องประวัติ และ วัฒนาการของการนิเทศศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 51.75) เรื่องหลักการการนิเทศการศึกษาเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 47.55) และเรื่องเป้าหมายการนิเทศการศึกษาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 46.85)

ประเภทวารสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 46.80) เรื่องสถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 32.68) และเรื่องแนวคิดใหม่ทางการนิเทศการศึกษา การนิเทศทางไกลเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 20)

ประเภทแถบบันทึกภาพ ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องแนวคิดใหม่ทางการนิเทศการศึกษา การนิเทศแบบคลินิกมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 31.97) เรื่องแนวคิดใหม่ทางการนิเทศการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 30.14) และเรื่องกระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 27.59)

4.2 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้
เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศ	การแบ่งการอุปแบบสารนิเทศ				หนังสือ		วารสาร		เอกสาร		การประเมิน		รวม	
	จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ			
6. ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับสื่อ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	50	34.25	35	23.97 ¹	12	8.22	13	8.90	2	1.37	34	23.29 ²	146	100.00
รวม	492	42.05 ¹	252	21.54 ²	142	12.14	73	6.24	10	0.85	201	17.18 ³	1170	100.00

* ครอบคลุมการเลือกพบสื่อสารนิเทศจำนวนไม่เท่ากัน

จากตาราง 14 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการรูปแบบสารนิเทศด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ประเภทหนังสือ เอกสาร มาก เป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 42.05) รองลงมาต้องการวารสาร (ร้อยละ 21.54) และต้องการการประชุม อบรม สัมมนาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 17.18)

เมื่อพิจารณารูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการสามอันดับแรกกับสารนิเทศเรื่องต่าง ๆ พบว่า

ประเภทหนังสือ เอกสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 49.66) เรื่องคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์เป็นอันดับสอง (ร้อยละ 46.26) และเรื่องการบริหารงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 43.84)

ประเภทวารสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 23.97) เรื่องคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์เป็นอันดับสอง (ร้อยละ 23.13) และเรื่องฐานะของศึกษานิเทศก์เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 22.60)

ประเภทการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้บริหารโรงเรียนมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 27.59) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 23.29) และเรื่องการบริหารงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาจังหวัดเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 18.49)

4.3 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ค่าร้อยละของค่าตอบแทนการปฏิบัติงานพิเศษของสมาชิกพรรค ค่าความบริสุทธิ์และลักษณะที่จำเป็นสำหรับสมาชิกพรรค

การปฏิบัติงานพิเศษ										การประเมิน		รวม		
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ					
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
การปฏิบัติงานพิเศษ														
1. จำนวน	82	55.40	26	17.57	14	9.46	9	6.08	0	0.00	17	11.49	148	100.00
2. ระเบียบการเงิน การบัญชี และการบัญชี	83	55.70 ³	27	18.12 ³	11	7.38	6	4.03	0	0.00	22	14.77	149	100.00
3. ระเบียบของราชการการ	84	56.38 ²	31	20.80 ¹	17	11.41	6	4.03	0	0.00	11	7.38	149	100.00
4. เทคโนโลยีการศึกษา	68	43.95	22	14.86	10	6.76	18	12.16	1	0.68	29	19.59	148	100.00
5. แนวทางและนโยบาย	64	43.24	20	13.52	9	6.08	20	13.51	2	1.35	33	22.30	148	100.00
6. การปฏิบัติงาน	64	43.54	22	14.97	10	6.80	18	12.24	1	0.68	32	21.77	147	100.00
7. การปฏิบัติงานพิเศษ	60	40.82	20	13.60	12	8.16	25	17.01	1	0.68	23	19.73	147	100.00
8. การพัฒนาเป็นบุคคล	141	95.52 ¹	2	1.36	3	2.04	0	0.00	0	0.00	1	0.68	147	100.00
9. การวางแผน	65	43.92	17	11.49	9	6.08	17	11.49	1	0.67	39	26.35 ²	148	100.00
10. การควบคุมและการติดตามงาน	63	42.57	21	14.19	13	8.78	16	10.81	1	0.68	34	22.97	148	100.00

จากตาราง 15 แสดงว่า ศึกษาพิเศษมีความต้องการรูปแบบสารนิเทศด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษาพิเศษ ประเภทหนังสือ เอกสาร มาก เป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 46.63) รองลงมาต้องการการประชุม อบรม สัมมนา (ร้อยละ 19.08) และต้องการวารสารเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 14.74)

เมื่อพิจารณารูปแบบสารนิเทศที่ศึกษาพิเศษต้องการสามอันดับแรกกับสารนิเทศเรื่องต่าง ๆ พบว่า

ประเภทหนังสือ เอกสาร ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องการทำงานเป็นหมู่ทกมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 95.92) เรื่องวินัยของข้าราชการเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 56.38) และเรื่องระเบียบการเงิน การบัญชี และการพัสดุ เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 55.70)

ประเภทการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาปรับปรุงองค์การมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 29.33) เรื่องการวางแผนเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 26.35) และเรื่องการศึกษาตนเองและผู้ร่วมงานเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 25.17)

ประเภทวารสาร ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องวินัยของข้าราชการมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 20.80) เรื่องการจูงใจมากเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 19.05) และเรื่องระเบียบการเงิน การบัญชี และการพัสดุ เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 18.12)

4.4 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษาพิเศษด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา ปรากฏดังตาราง 16

การ 16 (ค)

รายการ	ค่าคงที่		ค่าแปรผัน		ค่าคงที่		ค่าแปรผัน		ค่าคงที่		ค่าแปรผัน		รวม
	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	
ค่าคงที่	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	จำนวน	ราคา	
10. ค่าคงที่	39	25.83	21	13.90	17	11.26	48	31.79	0	0.00	26	17.22	151
11. ค่าคงที่	39	26.35	17	11.49	13	8.78	32	35.14 ²	0	0.00	27	18.24	148
12. ค่าคงที่	52	34.67 ³	26	17.34	14	9.33	29	19.33	0	0.00	29	19.33	150
13. ค่าคงที่	50	34.01	20	13.61	11	7.48	37	25.17	0	0.00	29	19.73	147
รวม	584	29.54 ¹	294	14.87	177	8.95	464	23.47 ²	21	1.06	437	22.11 ³	1977

* ดูรายละเอียดของค่าคงที่และค่าแปรผันในหน้าถัดไป

จากตาราง 16 แสดงว่า ศึกษาพิเศษมีความต้องการรูปแบบสารนิเทศด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา ประเภทหนังสือ เอกสารมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 29.54) รองลงมาต้องการแบบบันทึกภาพ (ร้อยละ 23.47) และต้องการการประชุม อบรม สัมมนาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 22.11)

เมื่อพิจารณารูปแบบสารนิเทศที่ศึกษาพิเศษมีความต้องการสามอันดับแรกกับสารนิเทศเรื่องต่าง ๆ พบว่า

ประเภทหนังสือ เอกสาร ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องการใช้เอกสารทางวิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 45.70) เรื่องการค้นคว้าทดลองและการวิจัยทางวิชาการเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 39.48) และเรื่องการประชุม อบรม สัมมนาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 34.67)

ประเภทแบบบันทึกภาพ ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับการสาธิตการสอนมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 37.11) เรื่องการสังเกตการสอนเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 35.14) และเรื่องการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 32.89)

ประเภทการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาพิเศษมีความต้องการเกี่ยวกับการประชุม สัมมนา มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 36) เรื่องการประชุมปฏิบัติการเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 33.99) และเรื่องการประชุม อบรม เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 29.03)

4.5 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษาพิเศษ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ปรากฏดังตาราง 17

จากตาราง 17 แสดงว่าศึกษานิเทศก์มีความต้องการรูปแบบสารนิเทศด้านความรู้ เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ประเภทหนังสือ เอกสาร มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 35.49) รองลงมาต้องการแบบบันทึกภาพ (ร้อยละ 20.27) และต้องการวารสาร เป็นอันดับสาม (ร้อยละ 18.99)

เมื่อพิจารณาารูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการสามอันดับแรกกับสารนิเทศ เรื่องต่าง ๆ พบว่า

ประเภทหนังสือ เอกสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนโยบายทาง การศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 51.61) เรื่องหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 50.65) และเรื่องสถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับการศึกษาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 42.77)

ประเภทแบบบันทึกภาพ ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องวิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิคการสอน และการทำแผนการสอนมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 37.95) เรื่องการจัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 35.76) และเรื่อง การเลือก การผลิต และการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 33.94)

ประเภทวารสาร ศึกษานิเทศก์มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 36.65) เรื่องสถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับการ ศึกษาเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 30.26) และเรื่องการประชุมผลการเรียนการสอนเป็น อันดับสาม (ร้อยละ 21.85)

4.6 สรุปความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ ปรากฏต่อ

ทั้งตาราง 18

จากตาราง 18 แสดงว่า รูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการมากเป็นอันดับหนึ่งคือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 38.37) อันดับสองคือ การประชุม อบรม สัมมนา (ร้อยละ 18.16) อันดับสามคือ วารสาร (ร้อยละ 17.47) อันดับสี่คือ แฉะบันทึภาพ (ร้อยละ 16.12) อันดับห้าคือ จุลสาร (ร้อยละ 8.95) และอันดับหกคือ แฉะบันทึกลีขัง (ร้อยละ 0.93)

เมื่อพิจารณาในแง่ค่ากัน พบว่า ทุก ๆ ค่ากัน ต้องการสารนิเทศรูปแบบหนังสือ เอกสาร มากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

ตอนที่ 5 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
การศึกษาปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
ศึกษาปัญหาต่าง ๆ 2 ลักษณะ คือปัญหาการใช้สารนิเทศทั่ว ๆ ไป และปัญหาการใช้สารนิเทศ
ในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ที่ประจำอยู่ ดังปรากฏในตาราง 19 ถึงตาราง 21

ระกับปัญหา

ปัญหาการไร้สารนิเทศ	ระกับปัญหา					ค่าเฉลี่ยรวม
	ผลงาน	เพศ	ระกับการศึกษา	อื่นๆ	อื่นๆ	
ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อื่นๆ	
การบริหารงานปฏิบัติ	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน				
การสนทนา	การสนทนา	การสนทนา				
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	

1.3 คณะสารนิเทศที่

กองการไม่พบ

1.4 ฐานการฝึกอบรม

คณะสารนิเทศ

เรียน สารสนเทศ

การทบทวนสาร

บทเรียนการ

2. ความไม่สะดวกใน

การไร้สารนิเทศ

ระดับมหาวิทยาลัย

ปัญหาการไร้สำนึก

สาขา	เทศ	ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	
ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาตรี
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสอน	งานสอน	งานสอน
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

2.1 แหล่งวิทยาการมี

การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

ไม่เป็นระบบ	3.9583 ¹	3.3293	3.7568 ¹	3.6118	3.4483	3.5714	3.5205	3.5455
-------------	---------------------	--------	---------------------	--------	--------	--------	--------	--------

2.2 ระบบศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

รองแห่งวิทยาการ

บัณฑิตวิทยาลัย	3.6250	3.2439	3.7027	3.5176	3.2931	3.4714	3.3836	3.4266
----------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

2.3 แหล่งวิทยาการ

อยู่ใกล้	3.8750	3.5000 ¹	3.7568 ¹	3.7412 ¹	3.4655 ¹	3.6286 ¹	3.6301 ¹	3.6294 ¹
----------	--------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

2.4 ไม่มีเวลาในการค้นหา

สำนึก	3.0417	3.1222	3.3784	3.2000	3.1379	3.1429	3.2055	3.1748
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

		ระดับปัญหา					ค่าเฉลี่ยรวม		
		สาขาวิชา		เพศ		ระดับการศึกษา			
ปัญหาการไร้สารนิเทศ		ปวช.นิเทศ	ปวช.นิเทศ	ปวช.นิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา	สูงกว่า	
		การบริหารงานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	งานสนับสนุน			และ	ปริญญาตรี	
		การสอบ	การสอบ	การสอบ				ปริญญาตรี	
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
2.5 ไม่ได้รับความสะดวกในการขอใช้บริการจากหน่วยงานอื่น		2.9167	3.0122	3.1081	3.0588	2.9655	2.9571	3.0822	3.0210
รวม		3.3056	3.1626	3.3303	3.3007	3.1264	3.2714	3.1903	3.2300

จากตาราง 19 แสดงว่า ศึกษาพิเศษที่มีปัญหาการใช้สารนิเทศหัว ๆ ไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.2300) เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าถึงสารนิเทศทุกเรื่อง เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องขาดเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น สารระสังเขป บรรณานุกรม ปกทรายการ เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.3706) ด้านความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการอยู่ไกลเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.6294)

เมื่อพิจารณาตามสายงานของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 3 สายงาน มีปัญหาการใช้สารนิเทศหัว ๆ ไปอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้าน พบว่า ฝ่ายนิเทศการบริหารและฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการ มีการจัดเก็บสารนิเทศไม่เป็นระบบอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9583 3.7568) และฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการการสอนมีปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการอยู่ไกลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.5)

เมื่อพิจารณาตามเพศของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษชายและศึกษาพิเศษหญิง มีปัญหาการใช้สารนิเทศหัว ๆ ไปอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้าน พบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 2 กลุ่ม มีปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการอยู่ไกลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.7412 และ 3.4655)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของศึกษาพิเศษพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 2 ระดับการศึกษา มีปัญหาการใช้สารนิเทศหัว ๆ ไปอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้านพบว่า ศึกษาพิเศษทั้ง 2 กลุ่ม คือศึกษาพิเศษระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษาพิเศษระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการอยู่ไกลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.6286 และ 3.6301)

5.2 ปัญหาการใช้สารพิษสารเคมีในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ จำแนกตามหน่วยงาน เทศ และ ราชการ ศึกษา ทั้งปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 ปัญหาการใช้สารพิษสารเคมีในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ จำแนกตามหน่วยงาน เทศ และระดับการศึกษา

ระดับปัญหา				
ปัญหาการใช้สารพิษ	รายงาน	เทศ	ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ยรวม
	ปายนิเทศ	ปายนิเทศ	ปายนิเทศ ชนบท	อปุวิชา สูงกว่า และ ปริญญาตรี
	การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	ปริญญาตรี
	การสอบ	การสอบ	การสอบ	ปริญญาตรี
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

ปัญหาการใช้สารพิษสารเคมีใน
หน่วยศึกษานิเทศก์ เขต
การศึกษาที่ประจำอยู่

1. สถานการณ์
1.1 ไม่มีสถานที่จัดเก็บ
และจัดการ

สารพิษโดยเฉพาะ 3.7083 3.8171 3.8649 3.7529 3.8966 3.8143 3.8082 3.8112¹

ปัญหาการไร้สารนิเทศ		ระดับปัญหา				ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
		สายงาน		เพศ				
ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	อนุปริญญา	สูงกว่า	
การบริหารงานปฏิบัติ	งานสนับสนุน					และ	ปริญญาตรี	
การสอบ	การสอบ		การสอบ			ปริญญาตรี		
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

1.2 สถานศึกษาเก็บและ

ทรัพยากรสารสนเทศ

คัมภี	3.6250	3.8049	3.8378	3.7529 ¹	3.8276	3.8571	3.7123	3.7832
-------	--------	--------	--------	---------------------	--------	--------	--------	--------

1.3 สถานศึกษาเก็บและจัด

บริการสารสนเทศ

อยู่ไกล	2.5000	2.8415	3.0000	2.7176	2.9828	2.9714	2.6849	2.8252
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1.4 มีหนังสือไม่เพียงพอ

	2.7917	3.0244	3.0000	2.9294	3.0517	3.1000	2.8630	2.9790
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1.5 มีหนังสือว่างไม่เพียงพอ

	2.7083	2.7439	2.8378	2.7176	2.8276	2.8857	2.6438	2.7622
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

1.6 มีเสียงรบกวน

	2.7917	2.7927	2.9730	2.7882	2.9138	2.9857	2.6986	2.8392
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

ระกบปัญหา

ปัญหาการใรสารภิเทศ

สายงาน		เทศ	ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม
ป๋ายบิเทศ	ป๋ายบิเทศ	ป๋ายบิเทศ	ชย	หญิง	อนุปริญญา สูงกว่า
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน			และ ปริญญาตรี
การสอบ	การสอบ				ปริญญาตรี
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย

2. ค่าบปริมาณและคุณภาพ

2.1 ไมม่สารภิเทศ

ทองการ

2.2 สารภิเทศที่มีอยู่

2.3 มีสารภิเทศไม่ตรงกับความต้องการ

2.4 สารภิเทศที่มีอยู่ไม่ทันสมัย

3.8750	3.7317	3.8919	3.7529	3.8621	3.6857	3.9041	3.7972
3.9583	3.7561	3.8919	3.7647	3.9138 ¹	3.8143	3.8356	3.8252
3.8333	3.7317	3.8108	3.7412	3.8103	3.7000	3.8356	3.7692
3.9167	3.7805	3.8919	3.8588	3.7931	3.8286	3.8356	3.8322 ¹

ระดับปัญหา									
สาขา		เทศ		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม			
ต่างประเทศ	ประเทศไทย	ต่างประเทศ	ไทย	หญิง	อุปการะ	สูงกว่า			
การบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน			และ	ปริญญาตรี			
การสนทนา	การสนทนา				ปริญญาตรี				
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย			
ปัญหาการสื่อสารในประเทศไทย									
3. การบริการ									
3.1 ไม่มีการบริการ									
สามปี									
3.5417	3.6341	3.7027	3.7176	3.5172	3.5571	3.7123	3.6364		
3.2 ไม่มีการจัดระบบ									
สามปี									
3.5417	3.5610	3.8378	3.6588	3.5862	3.6000	3.6575	3.6294		
3.3 ไม่มีความสนใจใน									
การคมนาคมสามปี									
ระบบการจราจร									
ของสมศ									
3.5000	3.6098	3.7297	3.6824	3.5345	3.6000	3.6438	3.6224		

105

ปัญหาการไร้สิทธิพิเศษ	ระดับปัญหา					ค่าเฉลี่ยรวม	
	ชายงาน	เพศ	ระดับการศึกษา				
			ชาย	หญิง	สูงกว่า		
ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง		
งานบริหาร	งานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี		
ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
4.2 มีบุคลากรน้อย ให้	3.8750	3.6098	3.8118	3.4828	3.6027	3.6783	
บริการไม่เพียงพอ							
4.3 บุคลากรไม่มีความรู้							
หางาน							
บรรณาธิการศาสตร์							
และสารนิเทศศาสตร์	2.9583	2.9634	3.0706	3.0690	3.0000	3.1370	3.0699
4.4 บุคลากรวิชาการ							
ไม่ทั่วถึง	3.3333	3.3293	3.3294	3.3966	3.3429	3.3699	3.3566

ระดับปัญหา		ระดับการศึกษา		ค่าเฉลี่ยรวม	
สาขาวิชา		เพศ		ค่าเฉลี่ยรวม	
ปัญหาการไร้สารนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	ชาย	หญิง	สูงกว่า
	การบริหารงานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
	การสอน	การสอน	ปริญญาตรี		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
4.5 บุคลากรทางาน					
หลายคาบ		4.0833 ¹	3.8902 ¹	4.0541 ¹	4.1529 ¹
รวม		3.4702	3.4692	3.5920	3.4986
				3.5049	3.5156
				3.4873	3.5012

จากการาง 20 แสดงว่า สิกขานีเทศก์มีปัญหาคารใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานีเทศก์
 เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.5012) เมื่อพิจารณา
 ปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่อง
 ไม่มีสถานที่พักเอน และกิจกรรมการสารนิเทศโดยเฉพาะเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย
 3.8112) ด้านปริมาณและคุณภาพทุก ๆ เรื่องเป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องสารนิเทศ
 ที่มีอยู่ไม่ทันสมัย เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.8322) ด้านการบริการส่วนใหญ่เป็น
 ปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องของการประชาสัมพันธ์สารนิเทศใหม่เป็นปัญหามาก
 อันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.7273) ด้านบุคลากรส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่อง
 บุคลากรทำงานหลายด้านเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.9650)

เมื่อพิจารณาคำชมเชยงานของศึกษานีเทศก์พบว่า สิกขานีเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มี
 ปัญหาคารใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานีเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
 ปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้าน พบว่า สิกขานีเทศก์ทั้ง 3 สายงาน
 คือฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มี
 ปัญหาเรื่องบุคลากรทำงานหลายด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.0833, 3.8902 และ
 4.0541)

เมื่อพิจารณาคำเทศของศึกษานีเทศก์พบว่า สิกขานีเทศก์ชายและศึกษานีเทศก์หญิง
 มีปัญหาคารใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานีเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ในระดับปานกลาง
 และมาก เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้าน พบว่า สิกขานีเทศก์ชายมีปัญหา
 เรื่องบุคลากรทำงานหลายด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.1529) และศึกษานีเทศก์หญิง
 มีปัญหาเรื่องสารนิเทศที่มีอยู่มีจำนวนไม่เพียงพออยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9138)

เมื่อพิจารณาคำเทศการศึกษาของศึกษานีเทศก์พบว่า สิกขานีเทศก์ทั้ง 2 ระดับ
 การศึกษา มีปัญหาคารใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานีเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ อยู่ใน
 ระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละเรื่องของทุก ๆ ด้าน พบว่า สิกขานีเทศก์
 ทั้ง 2 กลุ่ม คือศึกษานีเทศก์ระดับอนุปริญาและปริญาตรี และศึกษานีเทศก์ระดับสูงกว่า
 ปริญาตรีมีปัญหาเรื่องบุคลากรทำงานหลายด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.9429 และ
 3.9863)

5.3 รวมบัญชีสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 21.

ตาราง 21 รวมบัญชีสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา

รวมบัญชีหา		ระดับการศึกษา		รวม	
บัญชีสารนิเทศ	สายงาน	เทศ	ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ยรวม	
	ฝ่ายนิเทศ	ฝ่ายนิเทศ	วิทย	อำนวยการศึกษา	สูงกว่า
	การบริหารงานปฏิบัติ	งานสนับสนุน	และ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
	การสอบ	การสอบ	การสอบ	การสอบ	การสอบ
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
บัญชีสารนิเทศทั่วไป	3.3056	3.1626	3.3303	3.3007	3.1264
บัญชีสารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่	3.4702	3.4692	3.5920	3.4986	3.5049
รวม	3.4208	3.3772	3.5135	3.4392	3.3914
				3.4424	3.3982
					3.4198

จากตาราง 21 แสดงว่า สิกขานิเทศก์มีปัญหาคารไข้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา รวมทั้ง 2 ลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.4198) เมื่อพิจารณาปัญหาคารไข้ในแต่ละลักษณะใหญ่ ๆ พบว่า มีปัญหาคารไข้สารนิเทศในหน่วยสิกขานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.5012) และมีปัญหาคารไข้สารนิเทศหัว ๆ ไป อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.2300)

ตอนที่ 6 เปรียบเทียบปัญหาคารไข้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ สิกขานิเทศก์

ปัญหาคารไข้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ สิกขานิเทศก์ นำมาเปรียบเทียบตามหัวข้อใหญ่ ๆ 2 ลักษณะ คือปัญหาคารไข้สารนิเทศหัว ๆ ไป และปัญหาคารไข้สารนิเทศในหน่วยสิกขานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ จำแนกตามสายงานเทศ และระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 22 ถึงตาราง 24

6.1 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เมื่อจำแนกตามสายงาน 3 สายงาน ได้แก่ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน ดังปรากฏในตาราง 22

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ทั้งสายงาน

แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	426.25	213.13	0.5724
ภายในกลุ่ม	140	52,124.25	372.32	
รวม	142	52,550.50		

$$F_{.05} (2, 140) = 3.07$$

จากตาราง 22 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกันคือ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 สายงาน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

6.2 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เมื่อจำแนกตามเพศ ดังปรากฏในตาราง 23

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามากต่างกัน"

ตาราง 23 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระหว่างศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง

ปัญหาการใช้สารนิเทศ	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ปัญหาการใช้สารนิเทศ					
หัว ๆ ไป	3.3007	1.0291	3.1264	1.1513	1.3460
ปัญหาการใช้สารนิเทศใน					
หน่วยศึกษานิเทศก์					
เขตการศึกษาที่ประจำอยู่	3.4986	1.0217	3.5051	1.0923	-0.0526
รวม	3.4392	1.0240	3.3914	1.1100	0.4368

$$t_{.05} = 1.98$$

จากตาราง 23 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษารวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้ที่เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศหัว ๆ ไป และปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน นั่นคือศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิงมีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามากแตกต่างกัน

6.3 เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ดังปรากฏในตาราง 24

สมมติฐานการวิจัย "ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

ตาราง 24 การเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ปัญหาการใช้สารนิเทศ	อนุปริญญาและปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ปัญหาการใช้สารนิเทศ					
ทั่ว ๆ ไป	3.2714	1.0747	3.1903	1.1386	0.6353
ปัญหาการใช้สารนิเทศใน					
หน่วยศึกษานิเทศก์					
เขตการศึกษาที่ประจำอยู่	3.5156	0.9980	3.4873	1.1020	0.2402
รวม	3.4424	1.0211	3.3982	1.1130	0.4109

$$t_{.05} = 1.98$$

จากตาราง 24 แสดงว่าศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษารวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้ที่เป็นปัญหาการใช้ทั่ว ๆ ไป และปัญหาการใช้สารนิเทศ ในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน นั่นคือศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 กลุ่ม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความทองของการสาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาความทองของการรูปแบบสาธิต ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความทองของการสาธิต และปัญหาการใช้สาธิตเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน มีความทองของการสาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกัน
2. ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความทองของการสาธิตเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา แตกต่างกัน
3. ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความทองของการสาธิตเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษา แตกต่างกัน
4. ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน มีปัญหาการใช้สาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกัน
5. ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีปัญหาการใช้สาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกัน
6. ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สาธิตเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา แตกต่างกัน

วิธีทำเนิการศึกษาครั้งนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ คีษานินเทศ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 12 เขตการศึกษา ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 143 คน ซึ่งสุ่มมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากสายงาน 3 ฝ่าย คือแก ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน โดยสุ่มจำแนกตามเทศ์ และระดับการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยที่สร้างขึ้น 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และรูปแบบการนิเทศ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งและเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2532 จนกระทั่งวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2532 ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 176 ฉบับ ได้รับคืนมา 151 ฉบับ มีค่าตอบที่สมบูรณ์ 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.70 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาร้อยละ

4.2 หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการสารนิเทศ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

4.3 หาค่าร้อยละของความต้องการรูปแบบสารนิเทศ

4.4 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ที่มีสายงานแตกต่างกันโดยใช้ F-test

4.5 เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับกานิเทศการศึกษา และปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ที่มีเทศ์ และระดับการศึกษา แตกต่างกันโดยใช้ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้านใหญ่ ๆ พบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์

1.1 เมื่อพิจารณาความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งความต้องการมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ วิธีสอนแบบใหม่ ๆ เทคนิคการสอน และการหาแผนการสอน และการเลือก การผลิต และกาใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.2 เมื่อพิจารณาความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ แนวทางแก้ปัญหาและเทคนิคการคิดและการควบคุม และติดตามงาน

1.3 เมื่อพิจารณาความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ ขาวสารวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และสถิติ ข้อมูลใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

1.4 เมื่อพิจารณาความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งความต้องการมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ การค้นคว้าทดลอง และการวิจัยด้านวิชาการ และการจัดตั้งศูนย์วิชาการหรือห้องสมุดหลักสูตรในโรงเรียน

1.5 เมื่อพิจารณาความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ คำนวณความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ พบว่า มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ความต้องการในแต่ละเรื่อง พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งความต้องการระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู และความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับ ผู้บริหารโรงเรียน

2. เปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา

2.1 ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน คือ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีความต้องการสารนิเทศ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ การศึกษาโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน เพียงด้านเดียวคือค่านิยมเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและ ปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความต้องการในแต่ละด้านก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

3. ความต้องการรูปแบบสารนิเทศของศึกษานิเทศก์ พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการ รูปแบบสารนิเทศเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 38.37) การประชุมอบรม สัมมนา (ร้อยละ 18.16) วารสาร (ร้อยละ 17.47) แดมนิต์ภาพ (ร้อยละ 16.12) จดสาร (ร้อยละ 8.95) และแดมนิต์เสียง (ร้อยละ 0.93)

3.1 ศึกษานิเทศก์มีความต้องการรูปแบบสารนิเทศ คำนวณความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการ นิเทศการศึกษา 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 37.45) วารสาร (ร้อยละ 19.64) และแดมนิต์ภาพ (ร้อยละ 17.66)

3.2 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบสารนิเทศ ด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 42.05) วารสาร (ร้อยละ 21.54) และการประชุมอบรมสัมมนา (ร้อยละ 17.18)

3.3 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบสารนิเทศ ด้านความรู้พื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 46.63) การประชุมอบรม สัมมนา (ร้อยละ 19.08) และวารสาร (ร้อยละ 14.74)

3.4 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบสารนิเทศ ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศ การศึกษา 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 29.54) แผนบทที่ภาพ (ร้อยละ 23.47) และการประชุม อบรม สัมมนา (ร้อยละ 22.11)

3.5 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบสารนิเทศ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอน 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ หนังสือ เอกสาร (ร้อยละ 35.49) แผนบทที่ภาพ (ร้อยละ 20.27) และวารสาร (ร้อยละ 18.99)

4. ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ พบว่า มีปัญหาการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยจำแนกออกเป็นปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ และปัญหาการใช้สารนิเทศทั่วไป พบว่า

4.1 ศึกษานิเทศก์มีปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้เป็นรายคน พบว่า

4.1.1 ด้านสถานที่ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องไม่มีสถานที่จัดเก็บ และจัดบริการสารนิเทศโดยเฉพาะเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก

4.1.2 ด้านปริมาณและคุณภาพ ทุกเรื่องเป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องสารนิเทศที่มีอยู่ไม่ทันสมัย เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง

4.1.3 ด้านการบริการ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องขาดการประชาสัมพันธ์สารนิเทศใหม่เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก

4.1.4 กำเนิดบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องบุคลากรทำงานหลายตำแหน่งเป็นปัญหามากอันหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก

4.2 ศึกษานิเทศก์มีปัญหาการใช้สารนิเทศทั่ว ๆ ไปโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้เป็นรายคน พบว่า

4.2.1 ด้านการเข้าถึงสารนิเทศ ทุกเรื่องเป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องขาดเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น สารตั้งเฉป วรรณวารสาร นิตยสารการเป็นปัญหามากอันหนึ่ง

4.2.2 ด้านความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่อง แหล่งวิทยาการอยู่ไกลเป็นปัญหามากอันหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

5. เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามสายงาน เขต และระดับการศึกษา

5.1 ศึกษานิเทศก์ที่มีสายงานต่างกัน คือ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการบริหาร ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน และศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2 ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิง มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้ที่เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศทั่ว ๆ ไป และปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

5.3 ศึกษานิเทศก์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ศึกษานิเทศก์ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และศึกษานิเทศก์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้ที่เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศทั่ว ๆ ไป และปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ ก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

1. จากการศึกษาความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศโดยส่วนรวม และต้องการสารนิเทศด้านใหญ่ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทั้งสิ้น เรียงตามลำดับได้ดังนี้คือ อันดับหนึ่ง ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน อันดับสองความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ อันดับสาม ความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ อันดับสี่ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา อันดับห้า ความรู้เกี่ยวกับการศึกษานิเทศก์ จะสังเกตได้ว่า แนวทางศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามาแล้วถึงร้อยละ 85.31 มีเพียงร้อยละ 14.19 ที่ยังไม่เคยได้รับการอบรม ทางมีความต้องการสารนิเทศโดยส่วนรวม และสารนิเทศด้านใหญ่ ๆ 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทั้งสิ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศึกษานิเทศก์คือผู้ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่พิเศษที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้สอนทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงการสอนของคนที่ให้ข้อ ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในชั้นอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู และการที่นิเทศจะเป็นที่ยอมรับของผู้รับ การนิเทศนั้นจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในความรู้วิชาการที่ตนเองรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถในวิชาการจะทำให้ผู้รับนิเทศมีอำนาจทำให้ครูผู้รับการนิเทศเกิดความยอมรับ (สังค อุหรานันท์. 2529 : 255) ซึ่งตรงกันกับผลงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ กุหาทอง (2525 : 158) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ต้องสร้างคุณลักษณะความสามารถของตนเองให้เป็นที่เชื่อถือ และศรัทธาของครู การปฏิบัติหน้าที่การศึกษาก็จะเกิดการยอมรับ ดังนั้นจึงทำให้ศึกษานิเทศก์มีความสนใจใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นความรู้ที่ศึกษานิเทศก์ทุกคนจะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ การศึกษา อันเป็นหน้าที่หลักของศึกษานิเทศก์

1.1 สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ศึกษานิเทศก์มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการมากเป็นอันดับหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนนับได้ว่าเป็นหน้าที่หลักของศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเพื่อเป็นการรักษาและส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 2) และพบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนนี้ เรื่องที่ศึกษานิเทศก์ต้องการในระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ วิธีสอนแบบใหม่ ๆ

เทคนิคการสอนและการหาแผนการสอน และการเลือก การผลิตและการใช้วัฏกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา อาจเป็นเพราะว่าตามบทบาทหน้าที่ ศึกษาในเทศก์จะต้องเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหาร ผู้สอน และบุคลากรของโรงเรียนในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอน เทคนิคการสอน และหาแผนการสอน การเลือก การผลิต การใช้วัฏกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ศึกษาในเทศก์น่าจะ ได้ศึกษาค้นคว้าหาแบบแผนและมาให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอน (กรมสามัญศึกษา. 2529 : 125) นอกจากนี้ยังเป็นความต้องการของครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยกล่าวว่า ศึกษาในเทศก์ควรจะทงมีบทบาทในการแนะนำช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน ช่วยวางพื้นฐานการสอน และช่วยเหลืองานวิชาการแก่โรงเรียนทวยการปรับปรุงแผนการสอน การใช้สื่อการสอน และการ ประเมินผลการเรียนการสอน (สมชัย พญาสว. 2527 : 144) ซึ่งสอดคล้องกันกับผลงาน วิจัยของวัชรชัย เทียงธรรม (2524) พบว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาทงมีความต้องการความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน การจัดการนิเทศเทคโนโลยีการศึกษา การฝึกอบรมตาม การผลิตสื่อการสอน และด้านเทคโนโลยีการศึกษา ตลอดจนเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการจัดการเรียน การสอนและการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

1.2 สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็น สำหรับศึกษาในเทศก์ ศึกษาในเทศก์มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการมาก เป็นอันดับสอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่จะเป็นผู้นิเทศที่มีคุณภาพอันเป็นที่ยอมรับของครูผู้รับ การนิเทศนั้น ความรู้พื้นฐานและทักษะในการนิเทศนั้นความีความจำเป็นยิ่ง ซึ่งได้แก่ ทักษะทางเทคนิค เพื่อสามารถจะเข้าใจและปฏิบัติงานทง ๆ ได้ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์เพื่อจะสามารถเข้าใจความรู้สึก นึกคิดและสามารถกระตุ้นให้คนอื่นทงงานได้ และทักษะทางความคิดรวบยอด เพื่อที่จะเข้าใจและ สามารถประสานกิจกรรมทง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถตัดสินใจในการทงงานได้อย่างถูกต้อง (สังัก อุทรนันท์. 2529 : 260) และพบว่าในด้านการรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นสำหรับ ศึกษาในเทศก์ เรื่องที่ศึกษาในเทศก์ต้องการในระดับมาก 2 อันดับแรกได้แก่ แนวทางแก้ปัญหาและเทคนิค การคิด และการควบคุมและติดตามงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศึกษาในเทศก์มีหน้าที่แก้ปัญหา ให้ความ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอน ติดตามและประเมินผลงานทงงานวิชาการ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 2 - 4) ทั้งนี้ทักษะเหล่านี้จึงนับว่ามีความสำคัญต่อศึกษาในเทศก์ในการนำไปใช้แก้ปัญหา

และอุปสรรคโคธำเรจูล้าง อีกรั้งสามารถควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานของงานทพที่กัหนดไว้ได้

1.3 สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา คำนควารู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ศักษานิเทศมีความทงการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก อาจกล่าวได้ว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะ ศักษานิเทศกัหนดทั้นเทศบุคลากรในโรงเรียน ในคำปรึกษาและขอเสนอแนะแก่โรงเรียน ศักษาค้นคว้า สารวจทดลองวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลิตภัณฑ์ เอกสารทางวิชาการ การเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการวิเคราะห์วิจัย และประสานงานทางคานวิชาการ แก่หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 3 - 4) ดังนั้น ศักษานิเทศกัจึงมีความทงการสารนิเทศในคานนี้อยู่ในระดับมาก และยังพบว่าในคานความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เรื่องที่ศักษานิเทศกัทงการในระดับมาก 2 อันดับแรก คือแรก ชาวสารวิทยากรใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสืบเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กล่าวแล้วข้างทง จึงท้ให้ศักษานิเทศกัจำเป็นทงรู้ข่าวสารที่ถูกต้องและทงรู้ข้อมูลรายงานการวิจัยในระดับท้องถิ่นในการปรับปรุงโครงการสอนของโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2525 : 2) มีความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษ ทลออกจกข่าวสารต่าง ๆ เหตุการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดให้ผูรับการนิเทศได้อย่างเป็นทีเข้าใจ (รุ่ง พูลสวัสดิ์. น.ป.ป. : 66) นอกจากนี้ ศักษานิเทศกัจะเป็นบุคคลที่ทงช่วยครูฝึกคนและนำวิธีสอนที่ท้จะทำให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้นักเรียนคิดเป็น ท้่าเป็น แก่ปัญหาเป็น และรักการท้่างาน ดังนั้นศักษานิเทศกัจึงทงเป็นผู้ที่มีความรู้สูง มีประสบการณ์มาก มีความรอบรู้และทันทอนานาวิทยากรที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่หยุดยั้ง จึงสามารถท้่างานคานคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา คำนควารู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา ศักษานิเทศมีความทงการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ศักษานิเทศกัจะทงใช้ความมานะ อุตทน และพยายามทุกวิถีทาง เป็นงานที่ท้่าทงใช้เทคนิคและวิธีการหลาย ๆ อย่าง เป็นงานที่มีความยากลำบากในท้่าปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในทันทีทันใด งานนิเทศการศึกษาจะทงอาศัยเวลา ความร่วมมือ ความเข้าใจของบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็่าประสงค้อย่างเกี่ยวกัคือการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นการนิเทศการศึกษา

ที่จะทำให้โดยลึกลับอยู่กับผู้ให้การนิเทศจะต้องเลือกใช้เทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมในการนิเทศ นอกจากนั้นว่า คำนวณความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา เรื่องที่ศึกษานิเทศก์ต้องการในระดับ มากอันดับแรกใดแก่ การค้นคว้าทดลอง และการวิจัยด้านวิชาการ จากผลที่ได้รับนี้อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาค้นคว้าทดลอง วิจัยด้านวิชาการนับว่าเป็นหน้าที่หลักของศึกษานิเทศก์อยู่แล้ว (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 6) ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นของอาศัยการวิจัยเข้ามาสนับสนุน สำคัญในการแสวงหาข้อมูลทาง ๆ ศึกษานิเทศก์มีความรู้ความสามารถในการวิจัย ก็สามารถจะรู้ และเข้าใจในปัญหาทาง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย อีกทั้งสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัย มาวางแผนในการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างมีหลักการ และหลักการอีกด้วย (รุ่ง หูลสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 65) และเรื่องที่ของการในระดับมากอันดับสองใดแก่ การจัดตั้งศูนย์วิชาการหรือห้องสมุดหลักศูนย์ ในโรงเรียน สำหรับเรื่องนี้จากกล่าวได้ว่า การจัดตั้งศูนย์วิชาการในโรงเรียน เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งของ การนิเทศการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาด้านวิชาการกับครูและบุคลากร มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะ เอกสารทางวิชาการมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (รุ่ง หูลสวัสดิ์. ม.ป.ป. : 120) ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี ก่อนที่จะนำไปถ่ายทอด ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานจริง

1.5 สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา คำนวณความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้ยังมีความขัดแย้งกัน ในเรื่องของบทบาทและฐานะของศึกษานิเทศก์ บุคคลอื่นก็คิดว่าศึกษานิเทศก์เองก็ควรจะมีของ ศึกษานิเทศก์ในฐานะและบทบาททาง ๆ กัน (สมาคมศึกษานิเทศก์. 2525 : 15 - 16) ดังนั้น จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ศึกษานิเทศก์มีความต้องการสารนิเทศในคานนี้ นอกจากนั้นพบว่าสารนิเทศ คำนวณความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ เรื่องที่ศึกษานิเทศก์ต้องการในระดับมาก 2 อันดับแรก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู และความสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์กับผู้บริหาร จากผล ดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าถึงแม้บทบาทของศึกษานิเทศก์มีข้อขัดแย้งกันมากก็ตาม แต่จุดประสงค์หลัก ของการนิเทศการศึกษายังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือมีภารกิจในการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน ให้โดยลึกลับที่ของการ โดยที่ศึกษานิเทศก์จะต้องทำงานกับครูไม่ทางตรงก็ทางอ้อม (สมาคมศึกษานิเทศก์. 2525 : 17) นอกจากนั้นการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ควรจะประสานสัมพันธ์กัน

จึงจะทำให้สามารถทำงานและสามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาต่าง ๆ ได้ ดังนั้นสารนิเทศเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในด้านความสัมพันธ์กับครูและผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่ง

2. ผลการเปรียบเทียบความทองการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์จำแนกตามสายงาน เขต และระดับการศึกษา ไม่พบว่า สายงาน เขต และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ความทองการสารนิเทศแตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่ผลวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะว่าในการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษานั้น ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าให้คัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติและความสามารถตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูสายงานศึกษานิเทศก์ ที่ ก.ค. กำหนด และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหมวดสาม ข้อ 12 ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2530 (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 9 - 10) ซึ่งจากหลักเกณฑ์ทั้งสองประการนี้ไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ จะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาหรือได้รับการศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา หรือมีประสบการณ์ทางด้านการนิเทศการศึกษามาก่อน ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนที่ได้รับการคัดเลือกมีความสนใจ และมีความทองการที่จะได้รับสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเหมือนกัน

นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ทุกคนมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยทำการนิเทศบุคลากรทั้งสายปฏิบัติการสอน สายสนับสนุนการสอน และสายบริหารให้คำปรึกษาและเสนอแนะโรงเรียนในการปฏิบัติงาน ศึกษา ค้นคว้า สืบค้น ทดลอง วิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทดลองวิจัยหลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จัดประชุม อบรม สัมมนาครู-อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา ติดตามและประเมินผลงานทางวิชาการ ดำเนินการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนการประสานงานทางวิชาการแก่หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 5 - 6) ซึ่งในการที่จะปฏิบัติภารกิจที่มอบหมายงานกว้างขวางนี้ให้เกิดประสิทธิผล ศึกษานิเทศก์จะต้องมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นความรู้ที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยตรงของศึกษานิเทศก์ทุก ๆ คน ดังนั้นจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ศึกษานิเทศก์เห็นความสำคัญและมีความทองการสารนิเทศเกี่ยวกับการ

นิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน และทำให้ศึกษานิเทศก์มีสายงาน เทศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามเมื่อดูผลการเปรียบเทียบความต้องการโดยส่วนรวม จะไม่พบความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความต้องการสารนิเทศออกเป็นรายด้านใหญ่ ๆ จำแนกตามเพศแล้ว พบว่า ศึกษานิเทศก์ชายและศึกษานิเทศก์หญิงมีความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา ในด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศึกษานิเทศก์ชาย มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงกว่าศึกษานิเทศก์หญิง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากศึกษานิเทศก์ชายมีความสนใจ และมีความต้องการการก้าวหน้าในวิชาชีพ ในระดับผู้นำทางวิชาชีพ และผู้บริหารสูงกว่าศึกษานิเทศก์หญิง ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์ชายมีความพร้อมในทาง เป็นผู้นำอันเนื่องมาจากได้รับการยอมรับของสังคมในปัจจุบัน และมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เอื้อต่อการเป็นผู้นำมากกว่าศึกษานิเทศก์หญิง เช่น ทักษะในการบริหาร ทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์ และทักษะในกระบวนการหมวก ดังนั้นจึงทำให้ศึกษานิเทศก์ชายมีความต้องการสารนิเทศในด้านความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นสารนิเทศที่จะช่วยในการบริหารงาน ประสิทธิภาพสำเร็จได้อยู่ในระดับมาก และมีความต้องการมากกว่าศึกษานิเทศก์หญิง

ตอนที่ 2 ความต้องการรูปแบบสารนิเทศ

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการรูปแบบสารนิเทศเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้คือ อันต์บหนึ่ง หนังสือ เอกสาร อันต์บสอง การประชุม อบรม สัมมนา อันต์บสามวารสาร อันต์บสี่แบบฝึกหัด อันต์บห้าจุลสาร และอันต์บทหกแบบฝึกหัดเสียง ซึ่งเป็นรูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ต้องการน้อยที่สุด

จะสังเกตได้ว่า รูปแบบสารนิเทศที่ต้องการมากเป็นอันต์บหนึ่งได้แก่หนังสือ เอกสาร เป็นรูปแบบสารนิเทศที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกแก่การใช้และตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของฟรีคแลนด์เนอร์ (Martyn. 1974 : 9; citing Friedlander. n.d.) ที่พบว่า ผู้ใช้นิยมใช้แหล่งสารนิเทศที่เข้าถึงได้ง่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของซัมเมอร์ (Summer. 1983 : 78) ที่พบว่า สารนิเทศที่อยู่ใกล้ตัวสามารถใช้อย่างสะดวก และได้รับการใช้มากที่สุดของนักการศึกษา คือหนังสือ

สำหรับรูปแบบสารนิเทศที่ทองการมากเป็นอันคับสอง ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา จะสังเกตได้ว่าเป็นรูปแบบสารนิเทศที่สามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติใหม่ให้แก่ผู้รับมากกว่า สารนิเทศอื่น ๆ (สมาคมศึกษานิเทศก์. 2525 : 106) ทั้งนี้เพราะเป็นรูปแบบที่มีกิจกรรมหลายอย่าง ให้แก่ผู้รับ เช่น การชี้แจงเรื่องราว การบรรยาย การอภิปรายซักถามปัญหา การสาธิต การปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ธรรมภาพ และเจตคติที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด อย่างหนึ่ง (กิตติมา ปรีทิตถ. 2530 : 428)

รูปแบบสารนิเทศที่ทองการมากเป็นอันคับสาม ได้แก่ วารสาร เพราะวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ ที่ประกอบด้วยความทางวิชาการทาง ๆ มีความเฉพาะวิชาการใดวิชาหนึ่ง ตลอดจนสารคดี บันเทิงคดีและเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น จึงนับได้ว่าเป็นรูปแบบสารนิเทศที่ศึกษานิเทศก์มีความต้องการนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาความรู้ ผลึกมโน เอกสารวิชาการ และผลงานวิจัยทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาความทองการรูปแบบสารนิเทศของสารนิเทศค่านใหญ่ ๆ 5 ค่าน ได้แก่ ค่านความรู้และลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ ความรู้พื้นฐาน และทักษะที่จำเป็นสำหรับศึกษานิเทศก์ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน พบว่า คศึกษานิเทศก์มีความทองการรูปแบบ หนังสือ เอกสาร มากเป็นอันคับหนึ่งเหมือนกันหมดทุกด้านเช่นกัน แสดงว่า คศึกษานิเทศก์มีความทองการรูปแบบสารนิเทศ ที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกแก่การใช้และตรงกับความต้องการทั้งไกล่ฉลวแล้วข้างตน

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า คศึกษานิเทศก์มีปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาการใช้ในแต่ละลักษณะใหญ่ ๆ พบว่า

1. คศึกษานิเทศก์มีปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษาที่ประจำอยู่ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาในแต่ละด้านดังนี้

1.1 คำนสถานะ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องไม่มีสถานที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศโดยเฉพาะเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก ทั้งนี้จากการสอบถามศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาทุกเขต ยกเว้นเขตการศึกษา 6 มีที่ตั้งหน่วยงานรวมอยู่กับสำนักงานศึกษาธิการเขต และบางเขตการศึกษายังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ของกรมพลศึกษาด้วย จากการที่เน้นที่ในการทำงานค่อนข้างจำกัดนี้จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ไม่มีสถานที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศ โดยเฉพาะโค อย่างไรก็ดีตามการที่คำนสถานะที่นับว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางก็เพราะหน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาสามารถขอใช้บริการสารนิเทศจากห้องสมุดของสำนักงานศึกษาธิการ เขตการศึกษาทุกเขตการศึกษาได้โดยสะดวก จึงทำให้ปัญหาทางคำนสถานะที่ลดน้อยลงได้

1.2 ความปริมาณและคุณภาพ ทุกเรื่องเป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องสารนิเทศที่มีอยู่ไม่ทันสมัยเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง

1.3 คำนการบริการ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องขาดการประชาสัมพันธ์สารนิเทศใหม่เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก

1.4 คำนบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก โดยมีปัญหาเรื่องบุคลากรทำงานหลายท่านเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง และเป็นปัญหาในระดับมาก

สำหรับปัญหาทั้ง 3 คำนนี้ น่าจะเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องกัน เริ่มมาจากคำนบุคลากร ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศของหน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ก็คือศึกษานิเทศก์นิเทศงานห้องสมุด ซึ่งหน้าที่หลักในการวางแผนปฏิบัติงานห้องสมุดให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา นิเทศและติดตามงานห้องสมุดโรงเรียน ศึกษา ค้นคว้า สืบรวจ หาคอลอง วิจัย เพื่อเผยแพร่ในเรื่องห้องสมุดของโรงเรียน ผลิตคู่มือ เอกสารวิชาการ แบบเรียน และวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด จัดอบรมสัมมนาครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานห้องสมุด ประสานงานทางคำนวิชาการแก่งานหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องห้องสมุด ส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนการติดตามผลและประเมินผลงานทางคำนห้องสมุด (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 29 - 30)

กล่าวได้ว่าศึกษานิเทศก์ในหน่วยงานห้องสมุดมีขอบข่ายหน้าที่การงานและความรับผิดชอบที่มีความสำคัญและกว้างขวางจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดเก็บหรือบริการสารนิเทศให้แก่บุคลากรในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ที่ตนประจำอยู่ได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดปัญหาเรื่องขาดการประชาสัมพันธ์สารนิเทศใหม่ และสารนิเทศที่นำออกมาให้บริการจึงไม่ทันสมัยตามมา

2. ศึกษานิเทศก์มีบทบาทการใช้สารนิเทศทั่ว ๆ ไป โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.05 สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 48.95 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญา ซึ่งบุคคลที่ได้รับการศึกษาในระดับอนุปริญญาขึ้นไปจะได้รับความรู้และประสบการณ์ในการใช้สารนิเทศมาแล้ว จึงทำให้บทบาทการใช้อยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ด้านการเข้าถึงสารนิเทศ ทุกเรื่องเป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องขาดเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น สาระสังเขป วรรณวิจารณ์สาร บัณฑิตรายการ เป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง เป็นเพราะว่าการค้นหาสารนิเทศนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือการมีเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น สาระสังเขป วรรณวิจารณ์สาร บัณฑิตรายการ เพื่อที่จะได้ทราบว่าสารนิเทศอะไรเคยแพร่ออกมาบ้าง จะได้นำมาใช้ในการจัดหาให้สอดคล้องกับความต้องการของตน ถ้าขาดเครื่องมือช่วยค้นหาแล้วก็จะไม่สามารถเข้าถึงหรือค้นหาสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการได้

2.2 ด้านความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่อง แหล่งวิทยาการอยู่ไกลเป็นปัญหามากอันดับหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก อาจเป็นเพราะในการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อปรับปรุง และพัฒนางานที่จะช่วยเหลือ แนะนำ แก่ปัญหา และส่งเสริมโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ศึกษานิเทศก์มีความจำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทั้งจากแหล่งในท้องถิ่น และแหล่งที่สำคัญในที่อื่น ๆ เช่น หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ห้องสมุดของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่สำคัญ ๆ ของประเทศ ดังนั้นศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติงานด้านในเขตการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ และมีความจำเป็นต้องใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ตลอดเวลาจึงประสบปัญหาเรื่องแหล่งวิทยาการอยู่ไกลเป็นปัญหาระดับมากในด้านความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
จำแนกตามสายงาน เทศ และระดับการศึกษา ไม่พบว่า สายงาน เทศ และระดับการศึกษาที่
แตกต่างกัน ทำให้ปัญหาการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุน
สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะลักษณะที่ตั้งของหน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา กระจายอยู่ในต่างจังหวัดทั่วประเทศ โดย
หน่วยศึกษานิเทศก์ 11 แห่งจาก 12 แห่ง ใช้สถานที่รวมกันกับสำนักงานศึกษาธิการเขต ของแต่ละ
เขตก็ทั้งศึกษานิเทศก์นิเทศงานห้องสมุด ซึ่งมีประจำเขตละ 1 คนนั้น มีขอบข่ายหน้าที่อย่างกว้างขวาง
ในการนิเทศงานห้องสมุดให้กับทุกโรงเรียนในเขตการศึกษาที่ตนเองรับผิดชอบ พร้อมกับการให้บริการ
สารนิเทศในหน่วยงาน ทั้งนี้จากสภาพที่ ๆ ไปของหน่วยงาน และการมีจำนวนบุคลากรในการจัดเก็บ
และให้บริการสารนิเทศน้อย แม้ขอบข่ายหน้าที่หลายด้านนี้ จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ศึกษานิเทศก์ที่มี
สายงาน เทศ และการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อดำเนินการและหน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

1. ควรสนับสนุนให้หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา มีสถานที่จัดเก็บ
และจัดบริการสารนิเทศโดยเฉพาะ โดยส่งเสริมในการจัดตั้งห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของหน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ในครบทุกเขตการศึกษา
2. สนับสนุนให้มีการจัดสรรอัตราราชการหรืออัตรานอกราชการ หรือบรรณาธิการศูนย์สารสนเทศของ
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประจำเขตการศึกษา ในครบทุกเขตการศึกษา
3. ควรมีแผนพัฒนาห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา เป็นศูนย์สารสนเทศด้านการศึกษาในส่วนภูมิภาค

ข้อเสนอต่อบุคลากรหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา

1. ควรสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ ได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นต่อการจัดหาสารนิเทศ และการบริการสารนิเทศ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา
2. ควรพัฒนาระบบการจัดเก็บและการบริการสารนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็ว พอเพียง และตรงต่อความต้องการของศึกษานิเทศก์
3. ส่งเสริมความร่วมมือทางคานสารนิเทศกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาส่วนกลาง และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัด ตลอดจนหน่วยงานทางการศึกษา และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการและปัญหาการใช้สารนิเทศ ในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งในส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด
2. ควรมีการศึกษาถึงความร่วมมือในการจัดหา และการบริการสารนิเทศ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา กับหน่วยงานอื่น
3. ควรศึกษาการใช้แหล่งสารนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา
4. ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสม ในการบริการสารนิเทศให้กับศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งในส่วนกลาง เขตการศึกษา และจังหวัด

បរិយាយ

บรรณานุกรม

กิติมา ปรีดีคิดก. เอกสารคำสอนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น,

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

✓เขียน จงฉวีพร. ความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. ชัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาระบบสารนิเทศตามโครงการศึกษาความต้องการ และจัดวางระบบสารนิเทศ เพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา,

กรุงเทพฯ : กองสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529.

คณะผู้แทนไทย. รายงานการประชุมระหว่างประเทศครั้งที่ 36 ของสำนักงานการศึกษาระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.

✓จำรูวรรณ สินธุโสภณ. วิทยานุกรมบรรพารักษ์ศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2521.

✓ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตศึกษาสิบเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. ชัดสำเนา.

ชาญชัย อาจิณสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.

ชาวี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. ขอนบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

✓ชำนานู ม่วงศรีศักดิ์. ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของครูภาษาไทยในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ถ่ายเอกสาร.

✓ บุศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

✓ ชวิรัชชัย. เพียงธรรม. ความต้องการการนิเทศเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษาหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524. อักซ่าเนา.

✓ นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. "บริการสนเทศ : ความหมายและประเภท," บรรณารักษศาสตร์.
3(1) : 26 - 33 ; มกราคม 2526.

นางเฉลียว สุมวรงค์ และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2516.

✓ นานิกา เมฆจรสกุล. ความต้องการและการใช้ข้อสนเทศของคณาจารย์ศูนย์วิทยาศาสตร์
สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528. ถ่ายเอกสาร.

เนาวรัตน์ วิไลชนะ. กษนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปทุมวัน, 2523.

บุรณัยก แสงศิริกุล. การศึกษาน้ำที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ส่วนกลางใน
กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2512. อักซ่าเนา.

✓ ประจักษ์ ทุมวิเศษ. "บทบาทของบรรณารักษ์ในยุคข่าวสาร," ห้องสมุด, 28(1) :
59 - 64 ; มกราคม - มีนาคม 2527.

ประพนธ์ เจียรกุล. "ระบบสารนิเทศที่ควรมีในโรงเรียน," วิจัยสนเทศ, 3(3) :
3 ; มีนาคม 2526.

✓ ประภาวดี สืบสนธิ์. "ความจำเป็นในการศึกษาผู้ใช้," ห้องสมุด, 28(1) : 92 - 94 ;
มกราคม - มีนาคม 2527.

_____. "ห้องสมุดยุคใหม่," บรรณารักษศาสตร์, 1(1) : 30 - 40 ; มกราคม
2524.

- ปราวดี สารมาศ. การศึกษาการใช้แหล่งสารนิเทศของครูในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักษร่าเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2513.
- ไพฑูริย์ ชูทิพย์ตัน. บทบาทของศึกษานิเทศก์ประจำภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักษร่าเนา.
- ปิญญู สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ศัพท์บัญญัติอังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, 2530.
- รุ่ง ชูลสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.
- วัฒนาพร วัฒนชัยศิลป์. การศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. ด้ายเอกสาร.
- วิจิตร ชีระกุล กาญจนาศรีภาพสินธุ์, และสุสิขญา ชีระกุล. การนิเทศการศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิษณุ, 2519.
- ศึกษานิเทศก์, สมาคม. คู่มือการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- ศุภลักษณ์ อุหาทอง. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษา ในห้สนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อักษร่าเนา.
- สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สมชัย พงคชาดาบ. ผลการปฏิบัติ หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามห้สนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักษร่าเนา.

สามัญศึกษา, กรม. "การนิเทศการศึกษา," ใน เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ
การมัธยมศึกษาด้วยสังคมไทยในอนาคต. หน้า 125. กรุงเทพฯ :

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2525.

_____. คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.

นครปฐม : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2525.

_____. ภาระหน้าที่และลักษณะงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2531.

_____. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2530.

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2530.

_____. "หลักสูตรการขรมศึกษานิเทศก์ รุ่นที่ 26/2," ใน เอกสารการขรม
ศึกษานิเทศก์รุ่น 26/2. หน้า 11 - 27. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา, 2526. ชักสำเนา.

สาย ภาณุรัตน์. "การนิเทศการศึกษา," ใน คู่มือการนิเทศการศึกษา 2508. หน้า
10 - 11. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา,
2511.

สุพิชญา ชีระกุล, กาญจนา ศรีกาหิษฐ์ และวิจิตร วรุตมางกูร. การนิเทศการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยการ, 2524.

สุภาพร ราชากรกิจ. "การนิเทศการศึกษา," ใน เอกสารทางวิชาการหลักสูตรและการสอน
ระดับประถมศึกษา. หน้า 76 - 77. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วงศ์สว่างการพิมพ์,
2516.

สุวิพร เมืองอ้น. ความต้องการข้อเสนอแนะของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร. วิทยานิพนธ์
อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. ด้ายเอกสาร.

สุวิทย์ นุหงามมงคล. ความต้องการและการใช้ข้อเสนอแนะของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ด้ายเอกสาร.

- โสภณ รอดทอง. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัด.
 วิบูลย์นิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
 อัสสาเนา.
- อนันต์ ระวังทุกข์. การศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูคณิตศาสตร์
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิบูลย์นิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. ภายเอกสาร.
- อภิชาติ ชัยบาล. ผลของการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา และแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา
และเผยแพร่. กรุงเทพฯ : หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2530.
- อัมพร หิชะระ. ศัพทวิทยาการบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2528.
- อัครม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," ใน เอกสารการสัมมนาเรื่องการส่งเสริม
การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของประเทศไทย. ภาคผนวก หน้า 25. กรุงเทพฯ :
 ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัสสาเนา.
- Best, John W. Research in Education. 8th ed. New Jersey : Prentice-Hall,
 1964.
- Briggs, Thomas H. and Joseph Justman. Improving Instruction Through
Supervision. New York : Macmillan, 1982.
- Cronin, Blaise. "Assessing User Needs," Aslib Proceedings. 33 : 37 - 47;
 February, 1981.
- Desai, D.M. Some Concepts and Terms in Educational Administrations.
 Berade : M.S.V. Press, 1963.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 5th ed. Auckland : McGraw-Hill, 1981.
- Ford, Geoffrey. "Progress in Documentation : Research in user Behavior
 in University Libraries," Journal of Documentation. 29 : 85 - 106;
 March, 1973.

- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Guha, Bimalendu. Documentation and Information : Services Techniques and System. Culcutta : The World Press Private, 1978.
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey : Prentice-Hall, 1975.
- King, D.W. and others. Telecommunications and Libraries : a Primer for Librarians and Information Managers. New York : Knowledge Industry Publications, 1981.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610; Autumn, 1970.
- Likert, Rensis. The Human Organization : Its Management and Value. New York : McGraw-Hill, 1967.
- Lin, Nan and William D. Garvey. "Information Needs and Uses," in Annual Review of Information Science and Technology. V. 5. p. 5 - 37. Washington D.C. : American Society for Information Science, 1972.
- Lolly, John Louis. "Use of Instruction Resources by Community Junior College Occupational Instructors," Dissertation Abstracts International. 39 : 1172 - 1173A; September, 1978.
- Lucio, William H. and John D. McNeil. Supervision : A Synthesis Through and Action. New York : McGraw-Hill Book Company, 1962.
- Martyn, John. "Information Needs and Uses," in Annual Review of Information Science and Technology. V. 9. p. 3.- 23. Washington D.C. : American Society for Information Science, 1974.
- McKean, Robert C. and Mills H.H. The Supervisors. Delhi : Prentice-Hall, 1965.
- Morris, Jacquelyn M. and Elizabeth A. Elkins. Library Searching : Resources and Strategies : With Examples from the Environment Sciences. New York : Jeffrey Norton, 1978.
- Peischl, Thomas Michael. "A User Study of a University Library System : An Investigation of the Perceived Needs of a University Library's Patrons," Dissertation Abstracts International. 40 : 2328A; November, 1979.

- Summer, Edward G., Joyce Matheson and Robert Coney. "The Effect of Personal, Professional and Psychological Attributes, and Information Seeking Behavior on the Use of Information Sources by Educators," Journal of the American Society for Information Science. 34 : 75 - 85; January, 1983.
- Taylor, Robert S. "Question - Negotiation and Information Seeking in Libraries," College & Research Libraries. 29(3) : 178 - 194; May, 1968.
- UNESCO. Preliminary Draft Recommendation No. 71 to the Ministries of Education Concerning the Problem of Information at the National and International Level Which is Posed by the Improvement of Educational Systems. Paris : UNESCO, 1977.
- Walpole, Ronald E. Introduction to Statistics. 3rd ed. New York : Macmillan, 1982.
- Wiles, Kimball and John T. Lovell. Supervisory for Better Schools. New Jersey : Prentice-Hall, 1975.
- Wilson, DeEtta Catherine. "An Analysis and Comparison of Information Needs and Information Seeking Behavior of Faculty in Three Academic Divisions in a Community College," Dissertation Abstracts International. 44 : 313 - 314A; August, 1983.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1971.

ກາຕິກ

ที่ ศบ 0808/54

(ครุท)

กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

3 มกราคม 2532

เรื่อง ขอความร่วมมือให้ศึกษานิเทศก์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้าพเจ้าอธิบดีวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอความอนุเคราะห์ให้ นางเชิ่อมพร หลอดแก้วทองแดง นิสิตรัตนวิทยาโท ออกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความต้องการสาธารณูปโภคเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง และเขตการศึกษาต่าง ๆ ตอบแบบสอบถามดังกล่าว ทั้งรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรให้ความร่วมมือ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาให้ทราบด้วย ส่วนรายละเอียดการดำเนินงาน นางเชิ่อมพร หลอดแก้วทองแดง อาจติดต่อบริษัทงานโดยตรงกับหน่วยศึกษานิเทศก์เขตอีกทางหนึ่ง ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กมล จิโรภา

(นายพล จิโรภา)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมสามัญศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์

โทร. 2816420

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

9 มกราคม 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถาม จำนวน ชุด (ชุดละ 14 แบบ)
 2. ของปกแด่ฉบับเพื่อบรรจุแบบทดสอบ จำนวน 1 ของ

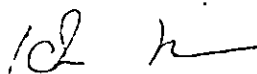
ข้าพเจ้า นางเอี่ยมพร หลอกแก้วทองแดง นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอก
 บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ
 จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความทองการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ"

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดหาและการให้บริการสารนิเทศแก่
 ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาห้องสมุดและ
 ศูนย์สารนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามให้ศึกษานิเทศก์
 กรมสามัญศึกษา เฉพาะ 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิเทศการบริหาร ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน
 และฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน เพื่อขอความกรุณากรอกรายการและขอความกรุณาจาก
 ท่านได้โปรดรวบรวมส่งคืนภายในวันที่ 19 มกราคม 2532 จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางเอี่ยมพร หลอกแก้วทองแดง)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

แบบสอบถามความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
ของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

คำชี้แจง

1. จุดมุ่งหมายของงานวิจัย

เป็นการศึกษาความต้องการสารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องของไต่ทราบ และใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการสารนิเทศให้ตรงกับความต้องการของศึกษานิเทศก์

2. ความหมายของคำศัพท์

สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความรู้ เรื่องราว ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

3. ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

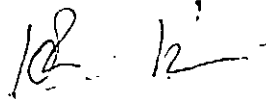
ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศและรูปแบบสารนิเทศที่ท่านต้องการ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารนิเทศ

4. การตอบแบบสอบถาม

ขอให้ท่านตอบอย่างอิสระ โดยถือหลักความต้องการและการใช้สารนิเทศตามความเป็นจริง เพราะคำตอบที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลการศึกษาค้นคว้างานวิจัยของงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณ

(นางเอี่ยมพร หลอกแก้วทองแดง)

นิสิศปริญญโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือกรอกข้อความ
ลงในช่องว่างแล้วแต่กรณี

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 30 ปี
☐ 30 - 40 ปี
☐ มากกว่า 40 - 50 ปี
☐ มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก

4. สถานที่ตั้งของหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติราชการอยู่ คือ เขตการศึกษา.....
 หน่วยงานที่ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่
- ☐ ฝ่ายนิติเทศการบริหาร
 - ☐ ฝ่ายนิติเทศงานปฏิบัติการสอน
 - ☐ ฝ่ายนิติเทศงานสนับสนุนการสอน
5. จำนวนปีที่ท่านปฏิบัติราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์
- ☐ ทำกว่า 10 ปี
 - ☐ 10 - 20 ปี
 - ☐ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
6. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาหรือไม่
- ☐ เคย
 - ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความต้องการสารนิเทศและรูปแบบสารนิเทศที่ทันต่อการ
คำสั่ง

2.1 โปรดพิจารณาว่าท่านมีความต้องการใช้สารนิเทศตามที่กำหนดไว้มากน้อย
 เพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางคำตอบของความต้องการที่จะได้รับ
 เพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

2.2 โปรดพิจารณาว่าท่านต้องการให้อธิบหรือจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ ในแต่ละรายการ
 สารนิเทศทางข่าวเมื่อ ในลักษณะใดมากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางคำตอบของ
รูปแบบสารนิเทศที่ทันต่อการ เพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ หากท่านมีความต้องการรูปแบบ นอกเหนือ
 ไปจากนี้ โปรดเขียนเพิ่มเติมลงในช่องอื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตัวอย่าง

	ความต้องการที่จะได้รับ					รูปแบบสารนิเทศที่ทันต่อการ							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หนังสือเอกสาร	วารสาร	ชุดสาร	แถบบันทึกภาพ (วีดีโอ)	แถบบันทึกเสียง	การประชุมอบรมสัมมนา	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	
สารนิเทศเกี่ยวกับ													
หลักการนิเทศ													
การศึกษา	/					/							

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารนิเทศ

คำชี้แจง ท่านมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศเกี่ยวกับการนิเทศศึกษามากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางคำตอบ เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศ เพียงข้อใดไว้ในแต่ละข้อ

รายการ	เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ปัญหาการใช้สารนิเทศทั่วไป</u>					
1. <u>ด้านการเข้าถึงสารนิเทศ</u>					
1.1 ไม่ทราบว่าจะหาเรื่องที่ต้องการได้จากที่ไหน					
1.2 ไม่ทราบวิธีการค้นหาสารนิเทศ					
1.3 ค้นหาสารนิเทศที่ต้องการไม่พบ					
1.4 ขาดเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น สาระสังเขป วรรณวิจารณ์ บัตรรายการ					
2. <u>ด้านความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ</u>					
2.1 แหล่งวิทยากรมีการจัดเก็บสารนิเทศไม่เป็นระบบ					
2.2 ระบบจัดเก็บสารนิเทศของแหล่งวิทยากรยากต่อการค้นหา					
2.3 แหล่งวิทยากรอยู่ไกล					
2.4 ไม่มีเวลาในการค้นหาสารนิเทศ					
2.5 ไม่ได้รับความสะดวกในการขอใช้บริการจากหน่วยงานอื่น					

รายการ	เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. <u>อื่น ๆ (โปรดระบุ)</u>					
.....					
.....					
<u>ปัญหาการใช้สารนิเทศในหน่วยงานในเทศก เขตการศึกษา</u>					
<u>ที่ประจำอยู่</u>					
1. <u>กานสถานที่</u>					
1.1 ไม่มีสถานที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศโดยเฉพาะ					
1.2 สถานที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศคับแคบ					
1.3 สถานที่จัดเก็บและจัดบริการสารนิเทศอยู่ไกล					
1.4 มีที่นั่งไม่เพียงพอ					
1.5 มีแสงสว่างไม่เพียงพอ					
1.6 มีเสียงรบกวน					
2. <u>กานปริมาณและคุณภาพ</u>					
2.1 ไม่มีสารนิเทศเพื่อการ					
2.2 สารนิเทศมีอยู่จำนวนไม่เพียงพอ					
2.3 มีสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ					
2.4 สารนิเทศมีอยู่ไม่ทันสมัย					

รายการ	เป็นปัญหาการใช้สารนิเทศ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. <u>ด้านการบริการ</u>					
3.1 ไม่มีการบริการสารนิเทศ					
3.2 ไม่มีการจัดระบบสารนิเทศ					
3.3 ไม่มีความรู้ในการค้นหาสารนิเทศ เช่น คู่มือการใช้ห้องสมุด					
3.4 ไม่มีความรู้เครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศ เช่น บัตรรายการ					
3.5 ขาดการประชาสัมพันธ์สารนิเทศใหม่					
3.6 ไม่ได้รับความสะดวกในการขอใช้บริการ					
4. <u>ด้านบุคลากร</u>					
4.1 ขาดผู้รับผิดชอบในการให้บริการ					
4.2 มีบุคลากรน้อย ให้บริการไม่เพียงพอ					
4.3 บุคลากรไม่มีความรู้ทางความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์					
4.4 บุคลากรบริการไม่ทั่วถึง					
4.5 บุคลากรทำงานหลายงาน					
5. <u>อื่น ๆ (โปรดระบุ)</u>					
.....					
.....					

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา ปรีดิ์คิติก	อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลธนะ	อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อาจารย์บุญ วัฒนโพธิ์	ศึกษานิเทศก์ 6 รองหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7
อาจารย์อะเอียด รุทพันธ์	ศึกษานิเทศก์ 6 หัวหน้าฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7
อาจารย์อรพรรณ พยัณ	ศึกษานิเทศก์ 6 หัวหน้าฝ่ายนิเทศงานสนับสนุนการสอน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7

ประวัติย่อของผู้นิพนธ์

ชื่อ นางสาวเอี่ยมพร ช่อสกุล นศอศกแก้วทองแดง

เกิดวันที่ 15 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2494

สถานที่เกิด อำเภอศรีษะชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 29/49 ถนนสิงห์วัฒน์ ซอย 3

ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงาน โรงเรียนพิษณุโลกศึกษา

ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก 65000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2510 ม.ศ.3

จากโรงเรียนสตรีสวรรคโลก "อนันตนารี"

พ.ศ. 2512 ป.กศ.ตน

จากวิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม

พ.ศ. 2516 กศ.บ. (วิชาเอกภูมิศาสตร์)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2532 กศ.ม. (วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร